

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 500 F per jaar

Postcheckrekening nr. 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

DE BRUSSELSE BALIE EN DE VLAAMSE ADVOKATEN

Een belangrijke algemene vergadering van het Vlaams Pleitgenootschap te Brussel,
over de structuur der Brusselse Balie

Op zaterdag 6 juni hield het Vlaams Pleitgenootschap een algemene ledenvergadering.

Zij was bedoeld als een informatievergadering, bestemd om de leden volledig voor te lichten (en op hun vragen te antwoorden) omtrent de besprekingen die in het aflopend gerechtelijk jaar met de overheden van de Orde werden gevoerd. Deze besprekingen hadden betrekking op het zoeken naar een harmonische oplossing voor de problemen voortspruitend uit het samenleven van franstalige en nederlandstalige advocaten aan de Brusselse balie.

Gezien het buitengewoon belang van het aangesneden onderwerp was er dan ook een zeer talrijke opkomst van de leden. Ook enkele vooraanstaande jongere en oudere franstalige confraters waren aanwezig.

De voorzitter Mr. Winderickx begon met uiteen te zetten waarom het bestuur er de voorkeur aan had gegeven *thans* geen eigenlijk debat over de grond van de zaak te voeren. Vooreerst omdat de besprekingen op verzoek van de overheden van de Orde in een sfeer van diskretie waren gevoerd, zodat pas zeer onlangs door het rondschriven voor deze vergadering en de erbij gevoegde teksten de leden van het Vlaams Pleitgenootschap een scherp omlijnd beeld hadden gekregen van de voorgestelde structurele hervormingen en van de algemene gang der besprekingen; zodat het verkieslijk scheen *eerst* voor een ruime informatie te zorgen en enkel *daarna* een eigenlijk debat te houden. In de ogen van het bestuur, mede om iedereen toe te laten zich rustig te bezinnen over de voorgestelde oplossingen en eventueel over andere oplossingen, zou een volledige bespreking over de grond van de zaak tussen al de leden van het Pleitgenootschap best gehouden worden bij het begin van het volgend gerechtelijk jaar. Daarenboven was het van oordeel dat een debat in het huidige pre-elektorale klimaat aan de balie, nodeeloos spanningen zou kunnen opdrijven en een rustig beraad niet zou bevorderen.

De voorzitter Mr. Winderickx behandelde in een omstandige uiteenzetting achtereenvolgens zes punten :

1. Toelichting omtrent de omstandigheden die tot de

dit jaar gevoerde besprekingen aanleiding hebben gegeven;

2. Uiteenzetting van de voorstellen die door het bestuur aan de Stafhouder werden gedaan;

3. Motivering en rechtvaardiging van deze voorstellen;

4. Verloop van de besprekingen;

5. Redenen van de beslissing die als resultaat van deze besprekingen door het bestuur werd genomen;

6. Vooruitzichten.

Gezien het belang van het onderwerp had Mr. Winderickx een geschreven leidraad opgesteld voor zijn uiteenzetting. Er wordt verder in dit verslag in ruime mate hieruit geput.

* * *

In zijn uiteenzetting zegde de voorzitter hoofdzakelijk het volgende :

1. « Het is U allen bekend dat in de voorgaande jaren bij de verkiezingen herhaaldelijk, om niet te zeggen steeds, is gebleken dat Nederlandstalige kandidaten ogenschijnlijk systematisch werden geweerd. Dit verschijnsel nam zulke scherpe vormen aan dat de normale werking van de Raad der Orde en van het Bureau voor kosteloze raadpleging schier niet meer kon verzekerd worden.

» Het werd steeds erg betreurd, ook door vele franssprekenden, maar het bleef daarbij. Toen bij de verkiezingen van juni 1963 drie nederlandstalige kandidaten voor het Bureau van kosteloze raadpleging, die voor de normale werking van dit Bureau onmisbaar waren, niet werden verkozen, heeft de Stafhouder gevraagd dat het Vlaams Pleitgenootschap een onderzoek aan deze toestand zou wijden en voorstellen zou uitwerken die van aard zouden zijn de toestand recht te trekken. Dit was einde juni 1963.

» Het Bestuur van het Vlaams Pleitgenootschap, aangevuld met de toen beschikbare oud-voorzitters, heeft dan onmiddellijk de opgedragen taak aangevat en heeft op 30 juli 1963 aan de Stafhouder de beschouwingen

en voorstellen bezorgd waarvan de tekst U samen met de omzendbrief van 29 mei werd medegegeeld.» (Voor een goed begrip worden zij als bijlage bij dit verslag hierna afgedrukt.)

«Het is dus niet juist zoals soms ten onrechte is gezegd dat deze tekst door het Bestuur als een «agressief ultimatum» aan de overheden van de Orde werd voorgelegd. Het Bestuur heeft met deze tekst een koel en zakelijk werkdokument willen opstellen waarin de bestaande problemen worden uiteengezet en waarbij een eerste konkrete formulering werd gegeven van een in de ogen van het Bestuur geldige en aanvaardbare oplossing. Dit werkdokument zou de inleiding vormen van verder te voeren besprekingen.»

2. «Wat betreft de inhoud van de gedane voorstellen, waarvan U de tekst hebt kunnen lezen, kan deze als volgt worden samengevat:

»a. De nederlandstalige en franstalige advocaten beschikken in de Raad van de Orde over een aantal zetels dat overeenstemt met hun respektieve getalsterkte;

»b. Nochtans beschikt iedere vleugel over minstens 5 zetels;

»c. Er is één balie, één Raad van de Orde en één Stafhouder, maar voor de behandeling van tuchtzaken werkt de Raad met een nederlandstalige en een franstalige kamer. In de nederlandstalige kamer zetelen de nederlandstalige leden van de Raad en twee franstalige leden die Nederlands kennen, in de franstalige kamer zetelen de franstalige leden van de Raad en twee nederlandstalige leden die Frans kennen. Elke kamer wordt voorgezeten door de Stafhouder of het lid van de Raad dat hij als zijn vertegenwoordiger afvaardigt.

»d. Om de samenstelling van de Raad op bestendige wijze te verzekeren moet een aangepast verkiezingsstelsel worden ingevoerd en hiervoor wordt voorgesteld

»— de advocaten worden op de Nederlandse of op de Franse taalrol ingeschreven naar hun keuze, maar vanaf 1970 volgens de taal van hun diploma van doctor in de rechten;

»elke taalrol draagt zijn kandidaten voor en de advocaten van elke taalrol stemmen op de kandidatenlijst van hun taalrol;

»e. Het voorstel bevat ook enkele beschikkingen in verband met het taalgebruik van de Orde en haar organen en van de leden van de balie.

»f. Voor het Bureau voor kosteloze raadpleging zouden mutatis mutandis gelijkaardige regelen gelden, die in het voorstel niet verder werden uitgewerkt bij gebreke aan statistische gegevens omtrent de verdeling per taal der pro-deo zaken op het ogenblik dat de voorstellen werden opgesteld. Als regel werd vooropgesteld dat de verhouding in het taalgebruik van de prodeanen de verdeling der functies van bijzitter van het Bureau over de beide taalrollen moet bepalen.»

3. «Motivering van deze voorstellen.

»Bij het uitwerken van dit voorstel werd o.m. uitgegaan van de volgende overwegingen:

»— het voorstel moet realistisch zijn d.w.z. van aard zijn om in de huidige omstandigheden en rekening houdend met de geestesgesteldheid van de meerderheid van de leden der balie, aanvaard te kunnen worden, zij het dan ook na een aangepaste voorbereiding en voorlichting;

»— het voorstel moet van aard zijn een werkelijke oplossing te brengen voor de problemen die zich stellen en niet een schijnoplossing;

»— het voorstel moet niet een oplossing brengen die

geldig is voor één jaar, maar het voorgesteld systeem moet bruikbaar blijven in de zich wijzigende omstandigheden van de komende jaren;

»— het voorgesteld systeem moet zodanig zijn dat het beoogde resultaat op standvastige wijze elk jaar wordt bereikt, d.w.z. dat de incidentie van toevallige en wisselende omstandigheden het bereiken van het beoogde resultaat niet in gevaar mag brengen.

»Het bereikte resultaat moet o.m. en in het bijzonder aan volgende vereisten voldoen:

»de Brusselse balie moet op volwaardige wijze haar rol van grootste en leidende balie van het land en balie van de tweetalige hoofdstad in een tweetalig arrondissement kunnen vervullen;

»— de organen van de balie moeten de weerspiegeling zijn van haar inwendige structuur welke nederlandstalige en franstalige advocaten omvat;

»— de nederlandstalige advocaten moeten zich aan de balie volledig thuisgevoelen en op volwaardige wijze aan het leven van de balie kunnen deelnemen;

»— voor de uitoefening van de disciplinaire functie moet de Raad van de Orde zodanig ingericht zijn dat ieder advocaat gehoord, begrepen en geoordeeld kan worden in zijn taal door alle leden van het college waarvoor hij ter verantwoording wordt geroepen.

»Rekening houdend met al deze vereisten waarvan de rechtmatigheid bezwaarlijk door iemand zal kunnen betwist worden, was het bestuur van oordeel dat, binnen het kader van één balie, geen werkelijke oplossing mogelijk was zonder de tweeledigheid van de balie volgens de taalgroepen in de structuur van de organen van de balie duidelijk uit te drukken.

»Een dergelijke tweeledige structuur bestaat overigens ook voor de andere vrije beroepen, zoals de Orde van geneesheren, van architecten, van veeartsen, van apothekers, van bedrijfsrevisoren. De organisatie van deze beroepen is van veel recentere datum dan deze van de Orde van advocaten, maar is precies daarom ook beter aangepast aan de sociale toestanden die zich sterk gewijzigd hebben sinds 1810, van welk jaar het dekreet dagtekent dat nog steeds de inrichting van de Orde van advocaten beheerst.

»Het voorstel dat aldus door het bestuur werd uitgewerkt is niet opgesteld ne varietur. Aan de technische uitwerking van de details kan wellicht verandering of verbetering worden aangebracht. Aan de algemene structuur van het ontwerp kan echter bezwaarlijk worden getornd indien men een oplossing wil die aan alle gestelde vereisten voldoet.»

Mr. Winderickx onderzocht toen even twee opwerpen die men van franssprekende zijde wel gemaakt heeft tegen wijzigingen in de structuur van de balie zoals zij door het ontwerp worden voorgesteld.

De eerste opwerping is dan dat het niet nodig is dergelijke hervormingen op formele wijze in institutionele regels vast te leggen. Het gezond verstand en het begrip van de leden van de balie zal na verloop van tijd vanzelf aan de bestaande tekorten verhelpen.

Mr. Winderickx zegde zeer gevat: «De ondervinding bewijst precies dat deze hoop ijdel is vermists schier nooit een nederlandstalig advocaat verkozen werd. Men vindt dan wel telkens een reden in toevallige omstandigheden om het verschijnsel uit te leggen. Maar het mag niet zijn dat toevallige omstandigheden een zodanige invloed hebben dat elk jaar het risico bestaat dat de beweerde goede wil en gezond verstand van de kiezers zouden tekortschieten en de normale werking van de instellingen in het gedrang gebracht wordt. Om dit euvel te vermijden is er geen andere uitweg dan institutionalisatie. Waarom zouden trouwens

de dragers van die « goede wil » bezwaar maken tegen institutionele maatregelen tenzij om, als het past, de mogelijkheid open te laten deze goede wil *niet* tot uiting te laten komen? »

Een tweede opwerping is dat aan de balie de democratische regel geldt van de vrije verkiezingen waarin de meerderheid beslist. De nederlandstalige advocaten zijn in de minderheid en kunnen dan ook geen aanspraak maken op 5 zetels in de raad, getal dat niet beantwoordt aan hun proportionele getalsterkte.

De voorzitter zegde: « Keer een ogenblik de verhoudingen om en stel dan de vraag wat de franstalige confraters zouden antwoorden indien zij in de minderheid zouden zijn. Het lijkt geen twijfel dat zij in dat geval de pariteit als een maatregel van elementaire billijkheid zouden eisen. Wij gaan niet eens zo ver. Trouwens de gestelde problemen hebben geen verband met de proportionele getalsterkte. Het gaat om het verzekeren van de normale werking van de organen van de balie, waarin de nederlandstalige advocaten, al zijn ze nog in de minderheid, een aantal bereiken dat, indien zij een afzonderlijke balie vormden, hen op de zesde plaats ongeveer zou brengen tussen de 26 balies van het land.

» En ten slotte, aan de hiervorengestelde rechtmatige vereisten in verband met de disciplinaire functie van de Raad van de Orde kan niet beantwoord worden indien geen nederlandstalige kamer van de Raad kan functioneren. Men kan zich bezwaarlijk een disciplinair kollege van twee of drie leden voorstellen, daar waar het aantal nederlandstalige advocaten, op zichzelf beschouwd, een Tuchtraad van 15 leden zou meebrengen volgens de normen van het Regentsbesluit van 25 juni 1949 dat artikel 20 van het dekreet van 1810 wijzigt. »

4. Over het verloop van de besprekingen liet de voorzitter zich als volgt uit: « De tekst die door het uitgebreid Bestuur als werkdokument werd opgesteld in de loop van de maand juli 1963 werd op 30 juli aan de Stafhouder overhandigd. Deze zou de zaak onderzoeken en aan de Raad van de Orde voorleggen. Het duurde tot in de maand november vooraleer wij hoorden dat de Raad een subkommissie had aangesteld om de voorstellen te onderzoeken. In tegenstelling met wat verwacht werd zijn de vertegenwoordigers van het Vlaams Pleitgenootschap nooit door deze kommissie gehoord geworden.

» De deining die — ongewild vanwege het Vlaams Pleitgenootschap — werd veroorzaakt door de plechtige openingszitting van 18 januari 1964 heeft er veel toe bijgedragen om de geesten wakker te schudden, ze bewust te maken van de bestaande problemen, en open te stellen voor gezonde oplossingen. Deze beroering had ook voor gevolg dat de besprekingen met de overheden van de Orde eindelijk in een actief stadium traden. »

Hier bracht de voorzitter hulde aan Mr. De Vis, oudvoorzitter van het Pleitgenootschap, oudste der nederlandstalige advocaten aan de Brusselse balie, die bij de Stafhouder de woordvoerder is geweest, en de leiding van de besprekingen heeft genomen. Mr. De Vis deed dit op een meesterlijke, bewonderenswaardig kordate wijze, en door de voorzitter werd hem hiervoor een warme hulde gebracht, die door de vergadering op luid applaus werd onthaald.

Mr. Winderickx ging verder: « In de loop van de maand maart werd vernomen dat het niet meer mogelijk zou zijn nog tegen de verkiezingen van juni 1964 een definitieve oplossing uit te werken. Het Bestuur zag in dat dit inderdaad een praktische onmogelijkheid was geworden maar betreurde al de kostbare tijd die

ongebruikt was voorbijgegaan. Er werd door de Stafhouder een voorlopige oplossing voorgesteld: er zouden twee nederlandstalige kandidaturen voor de Raad van de Orde en vier voor het Bureau voor kosteloze raadgevingen worden voorgedragen, en de overheden van de Orde zouden hun morele invloed aanwenden om deze kandidaturen te steunen. Het Bestuur aanvaardde het beginsel van een voorlopige oplossing, die zou gelden voor één jaar, maar was van oordeel dat een doeltreffende bespreking en voorbereiding van de definitieve oplossing in de schoot van de Raad der Orde slechts mogelijk was indien de vertegenwoordiging van de nederlandstalige advocaten uit drie leden bestond. Het zou voor deze drie afgevaardigden dan nog een zeer zware taak zijn hun standpunt derwijze overtuigend toe te lichten dat het zou kunnen aanvaard worden in de uit 17 leden bestaande Raad.

» Intussen was het eind april geworden en werd vernomen — in omstandigheden die achteraf als een misverstand werden uitgelegd — dat de voorgestelde oplossing niet als voorlopig werd beschouwd en dat de overheden van de Orde geen structurele hervormingen konden aannemen. Nadat dit misverstand was weggeruimd — het was echter intussen 22 mei geworden — bleken er drie formules over te blijven waartussen het Bestuur moest kiezen: voordracht van drie kandidaten voor de Raad zonder dat hun verkiezing kon verzekerd worden; voordracht van twee kandidaten met de morele steun van de overheden van de Orde en oprichting volgend jaar van een gemengde kommissie die de definitieve oplossing zou uitwerken; geen voordracht van kandidaten en oprichting van de gemengde kommissie. Uw uitgebreid bestuur heeft deze laatste formule verkozen. »

5. De voorzitter lichtte deze keuze toe. (Voor een goed begrip moet men ernede rekening houden dat te Brussel de voordracht van de kandidaten dient te gebeuren tussen 1 mei en 1 juni en dat anderzijds op 22 mei reeds een heel aantal franstalige kandidaten waren voorgedragen.) « Het bestuur was van oordeel, na rijp beraad en met inachtneming van alle omstandigheden, dat op enkele weken van de verkiezingen het niet meer mogelijk was alle leden van de balie rustig en volledig voor te lichten omtrent de gestelde problemen en de betekenis van de voordracht van nederlandstalige kandidaten in het kader van het zoeken naar het uitwerken van een definitieve oplossing. Een verkiezing zonder dergelijke voorbereiding en voorlichting, in een verwarde en onklare atmosfeer, zou het ernstig risico omvatten dat andermaal, uit onbegrip en precies door gebrek aan voorlichting, een manifestatie zou worden gegeven van het verschijnsel dat vorige jaren herhaaldelijk bij de verkiezingen werd vastgesteld. Dit zou de wrijvingen en de kloof slechts kunnen accentueren en de reeds in een grote mate verworven bereidheid tot het aanvaarden van harmonische definitieve oplossingen in het gedrang brengen. Het Bestuur meende trouwens dat in het kader van het bestaande verkiezingssysteem en nu het einde mei geworden was deze verkiezing van twee of drie vertegenwoordigers overigens niet zeker was; dan wanneer indien ze niet allen verkozen werden het beoogde gesprek in de schoot van de Tuchtraad alleszins niet doelmatig zou kunnen geschieden. Anderzijds zou de veronderstelde verkiezing van een paar nederlandstalige confraters in de Raad al te gemakkelijk bij velen de overtuiging kunnen doen ontstaan dat het probleem opgelost is — dan wanneer daardoor niets is opgelost — en de noodzakelijkheid zou doen vergeten van naar een werkelijke oplossing te zoeken.

» Ten slotte overwoog het Bestuur ook dat de in het vooruitzicht gestelde commissie het doeltreffendst zou kunnen werken. De vertegenwoordiging van de nederlandstalige confraters zou er beter en evenwichtiger tot haar recht kunnen komen, deze commissie zou veel vrijer staan om zich aan de aangevatte taak te wijden en niet inbeslaggenomen worden door de talloze andere besommeringen welke twee of drie in de Tuchtraad verkozenen zeker zouden hebben. »

6. Ten slotte onderzocht de voorzitter de vooruitzichten voor de toekomst.

« Alhoewel er geen tastbare realisaties werden bereikt is de balans toch positief.

» Door het werk dat dit jaar werd gepresteerd is de balie wakker geschud, er is een duidelijke bewustwording ontstaan van de problemen die zich stellen, bij vele franstalige confraters is een bereidheid gegroeid om een harmonische oplossing te aanvaarden die werkelijk normale toestanden zou scheppen en geen pleister zou zijn op een houten been. Het werk van voorbereiding en voorlichting van de confraters moet in de loop van volgend jaar worden voortgezet, niet alleen door het Bestuur en in een gemengde commissie, maar door ieder lid van het Vlaams Pleitgenootschap, bij alle mogelijke gelegenheden en dagelijkse contacten met de franssprekende confraters.

« Het Vlaams Pleitgenootschap staat er op dat er volgend jaar een definitieve oplossing wordt gevonden die tegen de verkiezingen van juni 1965 van kracht zou kunnen worden. Immers, indien dit niet mogelijk zou blijken, dan is er grote kans dat de zaak de Brusselsse balie uit de hand loopt en dat verderreikende hervormingen van buitenaf zouden opgelegd worden. »

* * *

Na de met gespannen aandacht gevolgde uiteenzetting van de voorzitter waren er nog talrijke tussen-

komsten van aanwezige leden. Ook twee franssprekende confraters gaven — trouwens in een onberispelijk Nederlands — uitgang aan overwegingen die zeker het overdenken waard zijn.

Bij de tussenkomsten die soms zeer uiteenlopend waren, bleek duidelijk dat er zich een algemene strekking aflijnde. Verschillende leden betuigden hun begrip voor de voorzichtigheid die het optreden van het Bestuur had gekenmerkt. Er werd nochtans vooral aangedrongen op kordaatheid en waakzaamheid om in elk geval te verhinderen dat de kwestie op de lange baan zou geschoven worden.

Op voorstel van oud-voorzitter Mr. Van Cauwelaert ging de vergadering akkoord om het Bestuur volle vertrouwen te schenken voor het verder voeren der besprekingen, echter met uitdrukkelijke vermelding dat tijdens het volgend gerechtelijk jaar een definitieve oplossing moet bereikt worden (dit is trouwens des te klemmender omdat de innerlijke structuur van de Brusselsse balie noodzakelijk haar weerslag moet hebben op de vraagstukken van de Nationale Orde van advocaten en van de tuchtraden van beroep). Verschillende leden vroegen ook de aandacht voor de vraag of de oplossing van twee balies te Brussel, een nederlandstalige en een franstalige niet de voorkeur zou verdienen. Uiteraard werd hierover geen debat gevoerd maar deze en andere vragen, zoals deze van de principiële beklemtoning van de gelijkheid tussen de nederlandstalige en de franstalige gemeenschap, zullen zeker ter sprake komen op de algemene vergadering voorzien voor na de gerechtelijke vakantie. Van franstalige zijde werd ook nog gewezen op de noodzakelijkheid van een goede voorlichting van de franstalige confraters, mede door het ter beschikking stellen van zekere teksten in het Frans.

De vergadering van 6 juni zal in de geschiedenis van het Vlaams Pleitgenootschap wel als een heel belangrijke aangeschreven blijven.

J. V. W.

BIJLAGEN

I.

Algemene beschouwingen in verband met de positie en de vertegenwoordiging van de Nederlandstalige advocaten in de balie van het Hof van Beroep te Brussel en haar organen.

Ter gelegenheid van de jaarlijkse verkiezingen voor de tuchtraad van de balie te Brussel wordt telkens vastgesteld, en betreurd, dat het zo goed als onmogelijk is een nederlandstalig advocaat te doen verkiezen.

De nederlandstalige kandidaten voor het bureel voor kosteloze raadpleging ondervinden dezelfde moeilijkheid.

Deze toestand is zo onhoudbaar geworden dat, niet alleen bij de nederlandstalige advocaten, maar ook bij een groot aantal franssprekende, de noodzakelijkheid wordt vooropgesteld om in deze stand van zaken doeltreffend in te grijpen.

In brede lagen blijkt akkoord te bestaan omtrent het principe « dat iets moet gedaan worden ». Het komt er echter op aan deze « vrome wens » om te zetten in concrete plannen zowel wat betreft het te bereiken resultaat als de daartoe aan te wenden middelen.

Om in deze kwestie tot een oplossing te geraken dienen voorafgaandelijk de gegevens van het probleem onderzocht.

1. De plaats van de Brusselsse balie in het land.

De Brusselsse balie is deze van de hoofdstad van het land. Dat betekent dat zij in haar structuur zoveel

mogelijk de karakteristieken van de hoofdstad moet weerspiegelen. Welnu er bestaat op dit ogenblik geen discussie meer over, dat Brussel, als hoofdstad, op een evenwichtige en rechtvaardige wijze de uitdrukking moet vertegenwoordigen van de tweeledige samenstelling van het land. Beide taalgemeenschappen moeten in de hoofdstad tot hun recht komen. Om het bereiken van dit doel daadwerkelijk te verzekeren wordt thans gestreefd naar harmonische wetgevende maatregelen.

Voor de balie is er bovendien nog een specifieke reden om in die richting te ijveren. Inderdaad treedt de Brusselsse balie in feite zowat op als de vertegenwoordiger van de Belgische balies in het algemeen en dit zowel tegenover het binnenland als tegenover het buitenland.

De andere balies van het land zouden deze feitelijke leidende rol en het moreel gezag van de Brusselsse balie niet langer kunnen aanvaarden indien deze balie in haar structuur en haar optreden niet in zekere mate de uitdrukking van het ganse land vertegenwoordigt, zoals Brussel, als hoofdstad, dit moet doen op algemeen plan.

Dit brengt mee dat de Brusselsse balie het aan haar bovenvermelde rol verplicht is bij haar inrichting en werking een volstrekte en evenwichtige tweetaligheid

te verzekeren. En dit nog met des te meer reden dat de Brusselse balie deze is van gans het arrondissement Brussel.

2. Interne rol en structuur van de Brusselse balie.

De Brusselse balie is niet alleen de balie van de hoofdstad. Zij is aldaar wel gevestigd maar zij is ook de balie van gans het arrondissement Brussel.

Dit arrondissement is tweetalig: praktisch ééntalig Nederlands buiten de Brusselse agglomeratie en gemengd tweetalig in die agglomeratie.

De verhouding tussen de 2 taalgroepen in het arrondissement Brussel wordt blijkbaar niet teruggevonden in de Brusselse balie.

Pas sinds 1951 wordt de tabel der advocaten aan de Brusselse balie tweetalig opgesteld d.w.z. dat, wie het vraagt, met een Nederlandstalig adres wordt vermeld. De taal van het adres is op dit ogenblik dus het enige criterium om te bepalen tot welke taalgroep de advocaten vermoedelijk behoren. Dit criterium geeft geen volledig juist beeld omdat vele Nederlandstalige advocaten, om allerlei redenen, niet met Nederlandstalig adres vermeld zijn.

Volgens dit criterium is de samenstelling van de balie als volgt:

op de tabel ingeschreven:	1036
— Nederlands adres:	75 of 7,23 %
stagiaires	: 209
— Nederlands adres:	36 of 17,2 %
totaal	: 1245
— Nederlands adres:	111 of ± 9 %

Bij nazicht van de alfabetische lijst van advocaten, en voor zover deze controle mogelijk is, zou het aantal Nederlandstalige advocaten op dit ogenblik 150 kunnen bedragen.

Daarbij mag niet uit het oog verloren worden dat de Nederlandstalige advocaten praktisch allen het beroep daadwerkelijk uitoefenen, wat niet het geval is voor een groot aantal Franssprekende advocaten.

Het percentage Nederlandstalige stagiaires (17,2 %) in vergelijking met het totaal percentage Nederlandstalige advocaten (± 9 %) wijst op een evolutie waardoor in een nabije toekomst het aantal Nederlandstalige advocaten aan de balie verhoudingsgewijs aanzienlijk zal stijgen.

Met dit feit moet rekening gehouden worden bij het opstellen van eventuele hervormingsplannen opdat deze ook nog geldig zouden zijn binnen enkele jaren en aangepast aan de aldan gewijzigde toestanden.

3. De Nederlandstalige advocaten aan de Brusselse balie.

Naast haar representatieve rol naar buiten is de balie inwendig voor haar leden, een wettelijk georganiseerde professionele vereniging die met een disciplinaire functie belast is.

Zij moet zich in haar betrekkingen met haar leden bedienen van de taal van deze leden. Het bereiken van dit doel brengt geen bijzondere moeilijkheden mee op louter administratief vlak. Anders is het echter gesteld in disciplinaire aangelegenheden.

De tuchtraad is uitsluitend samengesteld uit Fransstalige advocaten, en het is steeds louter toevallig dat onder hen er één is die ook Nederlands kent. Dit heeft als gevolg dat een Nederlandstalig advocaat in tuchtzaken in een toestand is geplaatst die nergens nog bestaat of zou geduld worden: Hij moet gehoord en geoordeeld worden door een tuchtraad waarvan de meeste leden zijn taal zelfs niet verstaan, en wil hij zich verstaanbaar maken dan moet hij zijn verdediging voordragen in de Franse taal, die hij in meerdere of min-

dere mate beheerst. Zijn verdediging is dus zeker niet wat zij kon zijn indien hij zich in zijn eigen taal kon uitdrukken. Deze handicap zal in de toekomst nog erger worden vermits de kennis van de tweede taal bij de aankomende generatie niet meer zo diepgaand blijkt te zijn als dit vroeger het geval was. In ieder geval blijft voor elke Nederlandstalige advocaat het Frans een tweede taal die hij niet zo doeltreffend kan hanteren als zijn eigen taal.

De aanwezigheid in de tuchtraad van een lid dat een voldoende kennis heeft van het Nederlands om het dossier voor te bereiden, is in de huidige omstandigheden zelfs niet verzekerd, en ware dit nog zo, dan zou aan het voormelde euvel daardoor nog niet verholpen zijn.

Buiten de strikte tuchtzaken zijn er nog vele andere contentieuze zaken waarvan de leden van de tuchtraad kennis moeten nemen. De afwezigheid van Nederlandstalige advocaten in de tuchtraad maakt de doelmatige behandeling van deze zaken onmogelijk. De aanwezigheid van één Nederlandstalige advocaat zou hieraan slechts in zekere mate verhelpen, en dan nog met het gevolg dat die ene Nederlandstalige advocaat, in vergelijking met zijn collega's van de tuchtraad, een veel groter aantal zaken zou te behandelen krijgen en met werk zou overlast zijn.

Gelijkaardige moeilijkheden doen zich voor in het bureel voor kosteloze raadplegingen. Hier treedt de balie, in één van haar functies, in contact met de rechtzoekenden met wier taalkennis zij rekening moet houden.

De prodeïsten moeten op het bureel voor kosteloze raadplegingen in hun eigen taal te woord staan worden. Er zijn verhoudingsgewijs meer Nederlandstalige prodeïsten op het totaal aantal prodeo-zaken dan Nederlandstalige advocaten op het totaal aantal advocaten.

Daardoor komt het dat de Nederlandstalige stagiaires een veel groter aantal prodeo-zaken te behandelen krijgen dan de Fransstalige stagiaires.

Om de dienst van het bureel voor kosteloze raadplegingen doelmatig te kunnen verzekeren zouden er derhalve proportioneel meer Nederlandstalige bijzitters moeten zijn dan er Nederlandstalige advocaten zijn aan de balie.

* * *

Aan de aldus omschreven problemen dient dringend een oplossing gegeven. De balie zelf moet die oplossing vinden. Anders dreigt het gevaar dat milieus buiten de balie de kwestie te berde zullen brengen. En dit moet vermeden worden.

De vraag stelt zich nu in welke richting een oplossing moet gezocht worden.

De ondervinding bewijst dat het een utopie is te veronderstellen dat in het kader van het huidige verkiezingssysteem een voldoende aantal kiezers de breedkendheid en de redelijkheid kan opbrengen om de verkiezing van een voldoende aantal Nederlandstalige kandidaten te verzekeren.

De ontleding van de verkiezingsuitslagen van de laatste jaren toont aan dat het uiterst moeilijk is één enkele Nederlandstalige advocaat te doen verkiezen en onmogelijk te komen tot een voldoende aantal Nederlandstalige verkozenen om een normale werking van de instelling te verzekeren.

Het is gebleken dat bij de meerderheid van de kiezers geen begrip bestaat voor de vereisten van een normale werking van de tuchtraad in het kader van harmonische taalverhoudingen.

Een beroep op het begrip van de kiezers is een illusie

daar een belangrijk aantal onder hen, voornamelijk deze die niet daadwerkelijk het beroep uitoefenen, zeer onvoldoende vertrouwd zijn met de dagelijkse problemen van het beroep en met de vereisten van een degelijke werking van de organen van de Orde.

Anderzijds geeft een systeem dat enkel op goede wil is gesteund geen zekerheid dat op standvastige wijze een resultaat wordt bereikt dat aan de gestelde verwachtingen beantwoordt. Een toevallige politieke conjunctuur of gebeurtenis kan trouwens de veronderstelde goede wil bij de kiezers doen wijken en de verkiezingsuitslag doorslaggevend beïnvloeden.

Uit talrijke contacten met oudere en jongere nederlandstalige advocaten is gebleken dat zij geen genoegen kunnen nemen met empirische schijnoplossingen en dat zij voor de gestelde problemen geen oplossing zien tenzij in de richting van structurele hervormingen.

Een groot aantal franssprekende advocaten blijkt ook die overtuiging te delen en bereid te zijn die richting op te gaan.

Het komt er dan op aan een concrete formulering

voor een mogelijk hervormingsplan op te stellen. Dit plan moet enerzijds een oplossing brengen aan het gestelde probleem in al zijn aspecten, zonder anderzijds afbreuk te doen aan de gezonde gevestigde tradities van de balie.

De hervorming moet zo opgevat worden dat zij niet alleen een oplossing brengt in de huidige toestand maar tevens in de zich wijzigende omstandigheden van de komende jaren bruikbaar blijft.

Om een idee te hebben van de opvattingen die in dit verband aan de balie bestaan werd bij menigvuldige contacten met een aantal oudere en jongere advocaten naar hun mening geïnformeerd.

Op grond van de aldus opgedane ervaring werd het bijgevoegde concreet geformuleerde hervormingsplan opgesteld dat kan beschouwd worden als een samenbundeling van de resultaten van het ingestelde onderzoek. De voorgestelde tekst is vanzelfsprekend geen volledig ontwerp, maar beperkt er zich toe de belangrijkste kwesties een eerste concrete formulering te geven.

II.

Algemene toelichting bij het voorstel tot het invoeren van hervormingen in de Orde van advocaten bij het Hof van Beroep te Brussel

1. Niemand zal betwisten dat de Balie te Brussel zo moet inegricht zijn dat zowel de nederlands- als de franssprekende advocaten er zich thuis voelen.

Indien de Brusselse balie haar rol wil blijven vervullen als belangrijkste balie van het land en als Balie van de hoofdstad, zal zij haar moreel gezag slechts kunnen handhaven indien zowel de Vlaamse als de Waalse balies ervan overtuigd zijn dat te Brussel franstalige en nederlandstalige advocaten harmonisch samenwerken.

2. Dit veronderstelt een blijvende en positieve bekommernis om een volstrekte gelijkstelling van het Nederlands en van het Frans, zowel naar binnen als naar buiten, te verwezenlijken.

Dit veronderstelt dat de Balie :

a) in haar betrekkingen met franstalige advocaten het Frans en in haar betrekkingen met nederlandstalige advocaten het Nederlands zou gebruiken;

b) in haar betrekkingen met andere balies, overheden en particulieren de taal zou gebruiken van de streek waar deze gevestigd zijn;

c) in haar betrekkingen met centrale besturen en overheden aan beide landstalen een gelijke plaats zou verzekeren;

d) in haar archieven, notulen, stukken en administratie de beide landstalen zou gebruiken behalve voor zaken die duidelijk tot één taalstelsel behoren.

3. Om dit te bereiken is het noodzakelijk zekere hervormingen door te voeren betreffende de verkiezing, de samenstelling en de werking van de tuchtraad en van het bureau voor kosteloze raadpleging. Deze hervormingen hebben als doel : door een aangepaste vertegenwoordiging van de nederlandstalige advocaten in de tuchtraad en het bureel voor kosteloze raadpleging de efficiënte werking van deze beide lichamen te verzekeren en de elementaire rechten te beschermen van de nederlandstalige advocaten enerzijds en van de behoeftigen die beroep doen op het bureel van kosteloze raadpleging anderzijds.

Zo is bijvoorbeeld toch vanzelfsprekend dat, voor de doelmatige bescherming van de rechten van de verdigend en een goede rechtsbedeling, in tuchtzaken de

betrokken advocaat gehoord en geoordeeld wordt door personen die de taal van deze advocaat begrijpen. Zo dieut er ook over gewaakt dat elke prodeïst zijn zaak behandeld krijgt in zijn taal zowel door de advocaat die hem ontvangt op de zitting van het bureel voor kosteloze raadpleging als door de advocaat die hem wordt toegevoegd.

De ondervinding heeft bewezen dat door het vrije spel der verkiezingen geen resultaat wordt bereikt dat de verwezenlijking van deze doelstellingen mogelijk maakt. Meer zelfs : zowel de tuchtraad als het bureel voor kosteloze raadpleging worden in de praktische onmogelijkheid gesteld hun taken naar behoren te volbrengen. Het is daarom onvermijdelijk dat wordt uitgezien naar institutionele hervormingen.

4. Het ontwerp tot dergelijke hervormingen dat hierbij wordt voorgelegd voorziet als noodzakelijk vertrekpunt de invoering van twee taalrollen, een Franse en een Nederlandse, voor de op de tabel ingeschreven advocaten en voor de stagiairs.

Voor de tuchtraad wordt, voor elke taalrol, een minimum van 5 leden vooropgesteld omdat het niet wenselijk lijkt een tuchtcollege van minder dan 5 leden te voorzien.

Anderzijds mag ook niet uit het oog verloren worden dat voor meer dan de helft van de op de tabel ingeschreven advocaten het beroep van advocaat een bijkomende werkzaamheid uitmaakt en de titel van advocaat meer een eretitel is dan de aanduiding van de effectieve uitoefening van het beroep. Het is opmerkelijk dat zo goed als alle nederlandstalige advocaten daadwerkelijk hun beroep uitoefenen. Bovendien dient ook vastgesteld dat bij de stagiairs de verhouding nederlandstalige advocaten aanzienlijk groter is dan bij de op de tabel ingeschreven advocaten, wat er op wijst dat in de toekomst het aantal nederlandstalige advocaten aan de balie een steeds groeiende verhouding tot het totale aantal zal vertegenwoordigen. Aan deze 5 leden, behorende tot één taalrol, worden 2 tuchtraadleden van de andere taalrol toegevoegd om de éénheid van de tuchtraad te onderlijnen en om de éénvormigheid van de rechtspraak en het behoud der beroeps tradities te verzekeren.

Voor de samenstelling van het bureel voor kosteloze raadpleging zijn het niet in de eerste plaats de taalverhoudingen bij de stagiairs, maar wel bij de pro-deïsten die in aanmerking dienen genomen te worden.

Deze verhouding is zo dat een paritaire samenstelling van het bureau voor kosteloze raadplegingen noodzakelijk lijkt.

I. - Algemene bepalingen

De tabel van de orde van advocaten en de lijst van de stagiairs vermeldt voor ieder ingeschreven advocaat tot welke taalrol hij behoort.

De taal van het diploma van doctor in de rechten bepaalt de inschrijving op de franse of de nederlandse taalrol.

Als overgangsmaatregel worden de thans reeds ingeschreven advocaten en stagiairs verplicht voor één van beide taalrollen te opteren. Wie deze keuze niet ten laatste op ... schriftelijk heeft meegedeeld aan het sekretariaat van de orde wordt van ambtswege ingeschreven op de taalrol die overeenstemt met de taal van zijn diploma van doctor in de rechten. Deze overgangsmaatregel zal ook toepasselijk zijn op de advocaten en stagiairs die ingeschreven worden tot en met 1.9.1970.

In al de betrekkingen tussen de advocaat en de orde wordt de taal gebruikt van de taalrol waartoe de betrokken advocaat behoort. Dat geldt zowel voor alle briefwisseling als voor tuchtzaken, machtigingen, enz...

II. - De tuchtraad en de stafhouder

1. Elke taalrol zal, in verhouding tot zijn getalsterkte, in de tuchtraad vertegenwoordigd zijn.

Het aantal zetels in de tuchtraad dat aan elke taalrol is voorbehouden wordt jaarlijks bepaald volgens de getalsterkte van elke taalrol zoals die blijkt uit de laatst afgesloten tabel der advocaten en lijst der stagiairs.

De verdeling van de beschikbare zetels tussen de twee taalrollen geschiedt als volgt:

1° het totaal der ingeschreven advocaten en stagiairs wordt gedeeld door het ledenaantal van de tuchtraad;

2° het ledenaantal van elke taalrol wordt gedeeld door het sub 1 bekomen kwotient.

Indien die kwotienten gebroken getallen vertonen dan wordt het grootste kwotient naar de hogere éénheid en het kleine kwotient naar de lagere éénheid afgerond.

Nochtans zal elke taalrol over minstens 5 zetels in de tuchtraad beschikken.

Indien in afwijking van het resultaat van voormelde berekeningswijze aan één taalrol het minimum aantal van 5 zetels wordt toegewezen dan beschikt de andere taalrol slechts over het overblijvende aantal zetels in de tuchtraad.

De Stafhouder en de dauphin bezetten ieder één der zetels die toegewezen zijn aan de taalrol waartoe zij behoren.

2. De voorstelling van de kandidaten voor de aan elke taalrol toegewezen zetels moet voorzien zijn van de handtekening van twintig op de tabel ingeschreven advocaten die tot deze taalrol behoren.

3. Voor de verkiezing van de leden van de tuchtraad, die bij relatieve meerderheid van de stemmen worden gekozen, vormen de op de tabel ingeschreven advocaten van beide taalrollen twee afzonderlijke kiescolleges. Er wordt voor elke taalrol een afzonderlijke kandidatenlijst opgesteld. De stemgemachtigde advocaten kiezen alleen op de kandidatenlijst van de taalrol waartoe zij behoren en om geldig te stemmen moeten zij voor zoveel kandidaten stemmen als er voor hun taalrol te begeben zetels zijn.

4. Voor de verkiezing van de Stafhouder en de dauphin vormen de advocaten van beide taalrollen slechts één kiescollege.

5. De tuchtraad wordt gevormd door de voor beide taalrollen afzonderlijk verkozen leden. Hij vergadert voltallig onder voorzitterschap van de Stafhouder om te beraadslagen over alle aangelegenheden van algemeen belang.

Bij de beraadslagingen geldt voor de leden vrijheid van taalgebruik. Alle notulen en beslissingen worden in de twee talen opgesteld.

6. De tuchtzaken die aan de tuchtraad worden voorgelegd, worden behandeld door een college bestaande uit de leden van de tuchtraad die behoren tot de taalrol waartoe de betrokken advocaat behoort, en twee tuchtraadleden van de andere taalrol die nochtans de taal van het college zullen moeten machtig zijn. Dit college wordt voorgezeten door de Stafhouder of het lid van de tuchtraad dat hij als zijn vertegenwoordiger afvaardigt.

De zaken waarin twee of meer tot verschillende taalrollen behorende advocaten betrokken zijn, worden behandeld door een paritair college, bestaande uit een gelijk aantal leden van de tuchtraad uit beide taalstelsels en voorgezeten door de Stafhouder of het lid van de tuchtraad dat hij als zijn vertegenwoordiger afvaardigt. Dit college omvat al de leden van de tuchtraad, behorende tot de kleinste taalrol en een gelijk aantal leden van de andere taalrol.

7. Wanneer de Stafhouder een aangelegenheid moet behandelen in een taal die hij niet voldoende machtig is, dan kan hij een lid van de tuchtraad, behorende tot de andere taalrol dan de zijne, aanduiden om hem bij te staan of te vertegenwoordigen in de behandeling van deze aangelegenheid.

Wanneer de Stafhouder de taal niet voldoende machtig is van het college dat hij moet voorzitten, dan kan hij zich laten vertegenwoordigen door een lid van de tuchtraad dat die taal wel voldoende machtig is.

8. Wijziging van art. 30 van Decreet van 14.12.1810 (art. 1 van KB 9.12.1955) door toevoeging van volgende tekst aan § 2, alinea 1: « Wanneer de bestreden beslissing uitgaat van de tuchtraad van de orde van advocaten bij het Hof van Beroep te Brussel moet de aan het Hof toegevoegde advocaat behoren tot dezelfde taalrol als de in de tuchtaak betrokken advocaat ».

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"

Het probleem van de Verdediging voor de Kinder- of Jeugdrechtbanken

Wij schreven vroeger ⁽¹⁾ dat in ons oude strafrecht de jeugdige ouderdom reeds een reden tot mildere strafbedeling of zelfs tot «buiten poursuitstelling» was. Dat deze mildheid nochtans slechts heel relatief was is een algemeen gekend feit, niet alleen gedurende de middeleeuwen maar ook nog tijdens het Frans regime dat ons een modern strafrecht schonk. Zelfs onder het stelsel van ons eigen strafrecht gebeurde het dat kinderen, vooral jeugdige dieven, jaren gevangenisstraf uit te boeten kregen. Hij die mocht twijfelen aan het feit dat de gestrafte minderjarigen hun straf uitboetten, verwijzen wij naar ministeriële onderrichtingen van 2 mei 1832, waarin met administratieve grondigheid, de rantsoenen van jeugdige gevangenen worden bepaald ⁽²⁾. Zo kreeg een kind van 8 tot 12 jaar een driefvierde rantsoen, een kind van drie tot 8 jaar een half rantsoen en beneden drie jaar een vierde rantsoen. Maar het zal bij de voormalige strafrechters, al veroordeelden ze tot de doodstraf of tot handafkapping, oorafsnijding, tuchtstraf te water en te brood, nooit zijn opgekomen de minderjarige, die voor hen verscheen, zonder verdediging te laten. Onder het stelsel van ons Strafwetboek van 1867 trachtten edele geesten de strafwet in haar toepassing te milderen en het recht van verdediging van de minderjarigen te regelen. In zijn omzendbrief van 30 november 1892 deed minister Lejeune een oproep tot de magistratuur en tot de balie en lokte de oprichting van de zgn. «Comités de défense des enfants traduits en justice» uit ⁽³⁾. Minister De Lantsheere, door een omzendbrief van 5 maart 1909, deed op zijn beurt beroep op de magistraten van het Parket om zo volledig mogelijk de verdediging van de in rechte vervolgdde kinderen in te richten ⁽⁴⁾. De wet van 15 mei 1912, gezegd Wet Carton de Wiart, zo zij het recht van de verdediging niet uitdrukkelijk geregeld heeft, schafte dit recht ook niet af. Ondervraagd door de volksvertegenwoordiger Delvaux, op het punt te weten of het kind voor de Kinderrechtbank door een verdediger mocht bijgestaan worden, antwoordde de minister bevestigend ⁽⁵⁾. Overigens laat art. 64 van de Wet op de Kinderbescherming aan klaarheid niets te wensen over, daar waar het beslist dat de bepalingen betreffende de vervolging in boetstraffelijke zaken — de verdediging dus inbegrepen — van toepassing zijn op de rechtspleging voor de Kinderrechtbanken. Dit neemt niet weg dat niet elkeen akkoord gaat met het principe zelf der verdediging voor de Kinderrechtbanken. De redenering is eenvoudig: men heeft het kind buiten het strafrecht willen plaatsen, alhoewel de regelen van het strafproces in zake gevolgd worden en de kinderrechtbank treft geen straf maar opvoedende maatregelen, dus is een verdediging overbodig. Er waren zelfs zogenaamd verlichte geesten in binnen- en buitenland om te beweren dat de tussenkomst van een lid van de balie nutteloos was en soms gevaarlijk kon zijn; nutteloos, vermits de kinderrechtbank de natuurlijke verdediger van het kind was; gevaarlijk, want de advocaat zou de onschuld pleiten, wanneer het kind plichtig was, hij zou de fout minimaliseren of zelfs verontschuldigen met te doen geloven dat het kind slechts katekwaad uitrichtte en zijn daad geen vervolging waard was; hij zou verder de fout op de ouders afwentelen en in tegenwoordigheid van het kind zekere onthullingen doen wat demoraliserend op dit laatste zou inwerken ⁽⁶⁾. In zijn openingsrede van 1 oktober 1924 verzette Procureur-Generaal Collard de Sloovere zich ten zeerste tegen deze opvatting en eiste hij zoveel rechten op voor de

kinderen als voor «les assassins accusés des crimes les plus odieux» ⁽⁷⁾. Mogelijk was deze uitval ingegeven door de houding van de Unie der Kinderrechters tegenover het voorstel van minister Vandervelde elk kind dat voor de Kinderrechtbank verschijnen moest van een verdediger te voorzien. In haar vergadering van 16 januari 1921 ⁽⁸⁾ had de Unie zich tegen dit voorstel verzet met de volgende motivering: zeker, de rol van de advocaat kon nuttig zijn wanneer hij de werkelijke belangen van de minderjarige behartigde, maar er bestond een gevaar wanneer hij de zucht van de ouders volgde het kind te allen prijze aan de haard te bewaren om een verlies aan inkomsten te voorkomen. Het is de rechter die de werkelijke advocaat van het kind is vermits 's kinds belang en niet de gedachte aan beteugeling hem leiden moet. Er werd dan overeengekomen dat de familie van het kind zou beslissen over de aanstelling van een verdediger. Met het oog op de kosteloze verdediging van de kinderen voor de Kinderrechtbanken werd ook besloten in de schoot van zekere balies Comiteiten voor Kinderbescherming, in navolging van de voormalige Comités de défense, op te richten. Dit gebeurde namelijk te Brussel, waar de latere minister Henri Jaspar de leiding waarnam, te Charleroi, te Antwerpen, te Doornik ⁽⁹⁾. Opeenvolgende omzendbrieven van minister Vandervelde regelden daarenboven de pro-deo-verdediging van de minderjarigen voor de Kinderrechtbanken ⁽¹⁰⁾. Er werd hierin o.m. gewezen op het belang van deze verdediging en op de delicate taak van de verdediger, die vooral het belang van het kind moest voor ogen hebben en hiervoor een juist begrip moest hebben van de Wet van 15 mei 1912. En toch is de houding van de Kinderrechters anders uit te leggen dan door zelfoverschatting of machtswellust. De Wet van 15 mei 1912, zoals de meeste moderne wetgevingen op de kindbescherming had de nadruk gelegd op de specialisatie van de leden van de kinderrechtbank — zowel kinderrechtbank als openbaar ministerie — terwijl, wanneer het paste, speciale onderzoeksrechters de zaken zouden instrueren waarin kinderen betrokken waren. Latere wetten zouden deze specialisatie uitbreiden tot de vasteafgevaardigden. Dus, specialisatie op gans de lijn, terwijl voor de specialisatie van de advocaat niet gezorgd werd en de advocaten zich ook niet specialiseerden. De meeste verdedigers kennen de Wet op de Kinderbescherming ook nu nog onvoldoende of wanen zich te veel voor een straf- of burgerlijke rechtbank. Vandaar dat zekere advocaten vervallen in de reeds hoger aangehaalde fouten en de kinderrechtbank in zijn werking storen en deze wantrouwig stemmen. Voeg daarbij de grote vrijheid aan de kinderrechtbank toegekend en de overtuiging dat hij om bestwil handelt, niet altijd bewust dat de kinderen niet het verschil zien tussen vrijheidsberovende maatregelen en straf. Casamayor deed terecht opmerken: «Cette liberté présente tous les dangers à quoi l'on expose deux êtres humains quand on donne à l'un des deux un droit considérable d'investigation et d'action sur l'autre» ⁽¹¹⁾. Moesten de kinderrechters voor, tijdens en na de debatten steeds kunnen rekenen op de medewerking van de advocaten, zou hun houding ten overstaan van de advocaten zeker veranderen.

Vóór de debatten is de advocaat de aangewezen raadgever, de tussenpersoon die de ouders kan aanzetten zekere maatregelen te treffen, die de kinderrechtbank zullen beletten soortgelijke of minder aangename maatregelen te treffen, die tracht van het parket te bekomen

dat dit seponerend zou optreden of althans in overeenstemming met de kinderrechter een poging tot opvoedende bijstand zal wagen. Tijdens de debatten komt het er ook niet op aan de degen te kruisen met het openbaar ministerie, maar objectief en discreet zekere omstandigheden te belichten, zekere mogelijkheden te verduidelijken, zekere rechtzettingen te doen die aan de kinderrechter zouden ontsnapt zijn, helpen zoeken naar aangepaste maatregelen, na eerst inlichtingen te hebben ingewonnen over onderwijsinstellingen, het akkoord van de ouders te bekomen ⁽¹²⁾. Zelfs na de zitting kan de advocaat als tussenpersoon optreden, wijzigingen en aanpassingen voorstellen, een opneming in het gezin voorbereiden, werk helpen zoeken. Dit alles is verdedigen in de brede zin van het woord, nl. het behartigen van de belangen van de minderjarigen. Het optreden van de advocaat voor de Kinderrechtbank veronderstelt takt en deskundigheid. De advocaat moet in een volledige onafhankelijkheid vrij zijn mening uiten, het komt er niet op aan noch de minderjarige noch zijn ouders vrij te pleiten. Dat deze opvatting van hun taak soms door zekere ouders en mogelijk door zekere minderjarigen als een veraad bestempeld wordt, onderlijnen vooral de Franse auteurs, nl. Jean Chazal, de grote voorloper, en Marcel Puzin, zijn opvolger aan de Kinderrechtbank te Parijs ⁽¹³⁾. Het is om deze vrijheid van het woord volledig te doen samengaan met de beveiliging van de jonge oren dat de Franse wetgeving in haar art. 14 bepaalt dat de kinderrechter op elk ogenblik en voor onbepaalde duur de minderjarige die voor hem verschijnt uit de zittingszaal mag verwijderen, gebruik dat ieders goedkeuring schijnt weg te dragen. In België zijn wij op dat punt nog aangewezen op de goede wil en de takt van de balie ⁽¹⁴⁾. In Duitsland geven de auteurs ⁽¹⁵⁾ de kinderrechters de raad bij het ambtshalve aanstellen van een verdediger een advocaat te kiezen, die de opvoedkundige doelstellingen van de terechtzitting niet stoort. Bij «*erziehungsschädlichen Plädoyers*» geeft men de rechter ter overweging de minderjarige en zijn ouders uit de zittingszaal te verwijderen. Het staat de advocaat alsdan vrij zekere geestesafwijkingen te bespreken, zonder dat de minderjarige er verwonderd, verontwaardigd of vernederd bijstaat.

Het art. 75 van het Wetsvoorstel Vermeylen, zoals het art. 36 van de Wet van 15 mei 1912, voorziet dat de minderjarigen beneden de volle leeftijd van 18 jaren de terechtzittingen van de hoven en rechtbanken alleen mogen bijwonen voor het onderzoek en de berechting van de vervolgingen die tegen hen zijn ingesteld, of wanneer zij getuigenis moeten afleggen, en enkel gedurende de tijd dat hun aanwezigheid noodzakelijk is. Tekstueel slaat de laatste beperking slechts op de getuigenis van minderjarigen. Daar alle minderjarigen, jonge betichten inbegrepen, dienen beveiligd zou de tekst in deze zin kunnen aangepast worden. Wij hebben aldus wensen te onderlijnen dat de schroomvalligheid van de kinderrechters advocaten te zien optreden voor hun rechtbanken soms tegen hen zou kunnen uitgelegd worden, zelfs door magistraten ⁽¹⁶⁾ en gaven de middelen aan om en de rechten van de verdediging en de eerbied verschuldigd aan de minderjarige te doen samengaan. Nog zijn er auteurs en onder hen de Voorzitter van de Association Internationale des Magistrats de la Jeunesse, de heer Maurice Veillard uit Lausanne, die een verplichte aanstelling van een raadsman excessief heten ⁽¹⁷⁾. Op het eerste gezicht, betoogt deze auteur, zou men op een ideaal vlak kunnen volhouden dat, gezien de kinderrechtbank slechts het welzijn van het kind beoogt, een verdediger in de werkelijke zin van het woord overbodig kan

lijken. Hij tracht vervolgens te achterhalen waarom over het algemeen zo weinig beroep gedaan wordt (geen 5 %) op een verdediger voor de Kinderrechtbanken. Hij meent een uitleg gevonden te hebben in het feit dat het kind gemakkelijk bekent en de ouders meestal de tussenkomst van het gerecht verstaan, soms uitlokken. Wij gaan met deze redenering slechts gedeeltelijk akkoord en zouden kunnen aanvaarden dat, vermits de kinderen gemakkelijk bekennen, er slechts bij uitzondering beroep dient gedaan op de onderzoeksrechter. In elk geval zou de redenering niet opgaan: het kind bekent gemakkelijk dus heeft het geen raadsman nodig.

Het nieuwe artikel 50 van het Wetsontwerp Vermeylen lost voor goed een dubbele betwisting op, nl. over de noodzakelijkheid van de verdediging en de mededeling aan deze verdediging van gans de bundel. De minderjarige en de burgerlijke partij kunnen inzage nemen van het dossier, uitgezonderd de stukken die betrekking hebben op de persoonlijkheid van de minderjarige en op het milieu waarin hij leeft. Het volledig dossier, die stukken inbegrepen, moet de advocaat van de minderjarige ter beschikking staan. Paragraaf één is realistisch opgevat en stelt een einde aan het twistpunt te weten of het persoonlijkheidsdossier — hierin begrepen de maatschappelijke enquête — moet medegedeeld worden aan de advocaat die zelf moet kunnen beslissen wat en wat niet mag medegedeeld worden aan zijn jeugdige cliënt en dezes ouders. Wij nemen de volgende opmerkingen van Chazal ⁽¹⁸⁾ volledig voor onze rekening en zien er een leidraad voor de advocaten in: «*Un avocat doit pouvoir autant plaider sur la personnalité de son client que sur le fait délictueux. Il doit être mis en mesure de discuter de l'opportunité d'une décision d'inspiration éducative qui limite toujours des droits individuels et familiaux. Mais l'on comprend aussi — et de nombreux avocats qui sont devenus pour les juges des enfants de précieux collaborateurs s'en rendent, chaque jour compte — combien il est humainement important, tout en assurant une défense efficace, de ne pas divulguer à une famille, encore moins à un jeune délinquant, certains éléments d'un dossier de personnalité.*» Aldus zou het pijnlijk ontrollen van intieme familieaangelegenheden, gevolgd van pleidooien waarin deze elementen hernomen worden in aanwezigheid van een vernietigde minderjarige kunnen vermeden worden. Tijdens een studiereis woonden wij te Wiesbaden een zitting van de Jeugdrechtbank bij en deden deze pijnlijke ervaring op dat de psychiater, de afgevaardigde van het Jugendamt en eindelijk de verdediging herhaaldelijk het weinig rooskleurig verleden der moeder van de minderjarige oprakelden in aanwezigheid van een versufte grootvader en een beschaamde jongeling ⁽¹⁹⁾.

Op het eerste gezicht kan de verplichte rechtsbijstand zoals paragraaf twee van artikel 50 excessief voorkomen. Bij nader toezicht en na een grondige studie van de mogelijkheden die zo goed geïllustreerd worden in de uiteenlopende oplossingen aan het probleem gegeven in de verschillende Zwitserse kantons, gecommentarieerd in het werk van Vally Degoumois ⁽²⁰⁾, vinden wij de huidige oplossing de enige die de vrijheid van de keuze van de verdediger en een daadwerkelijke verdediging mogelijk maakt. Inderdaad zijn bepalingen of beperkingen als deze: «*wanneer het nodig is, wanneer de zaak ernstig is, wanneer een vrijheidsberoving te vrezen valt, ofwel nutteloos — vermits voor de betrokkenen geen kleine zaken bestaan — ofwel subjectief, vooral wanneer de toepassing van het criterium uitsluitend afhangt van de willekeur van de rech-*

ter, die dan niet langer een scheidsrechter maar een dictator zou worden. De uitschakeling van de kinderrechter bij de keuze van de verdediger gaat verder dan in het Franse en Nederlandse Kinderrecht — zij is logisch en gans in de lijn van onze traditie.

Met dit al is de praktische uitwerking nog niet verzekerd. Door het uitbreiden van de cursussen over jeugdpsychologie en over de Wet op de Kinderbescherming tot de studenten in de rechten, thans meestal voorbehouden aan de studenten in de criminologie, door het opwekken van meer belangstelling bij stagiairs, en vooral bij stagiairs, zou de kinderrechterbank eindelijk kunnen beschikken over degelijk voorbereide, gespecialiseerde verdedigers, die zonder het vertrouwen te beschamen van hun opdrachtgevers, de maatregelen trachten te voorkomen en zo deze zich toch mochten opdringen, ze voorbereiden, ze doen aanvaarden door de ouders en door de minderjarige, wel bewust dat: «spreken zilver, maar zwijgen goud» kan zijn. Zo gezien, zou het vraagstuk zich beperken tot wat het uiteindelijk, volgens Casamayor's woorden is «le secours au faible» waarvan het kind niemand zou willen beroven (21).

Maurice FRÈRE,
Kinderrechter
van het Arrondissement Tongeren,
Onder-Voorzitter van de A.I.M.J.

(1) Maurice Frère, Over Kinderrecht en Kinderbescherming, in: De Tijdspiegel, jg. IV, blz. 182 en volgende.

- (2) Pasionomie, IIIe série, T. II, blz. 916.
- (3) Pandectes, Ve Tribunaux pour Enfants, nr. 17 en 1022.
- (4) Pandectes, op. cit. nr. 27.
- (5) Ann. parlem. Chambre, 1911-1912, nr. 1476.
- (6) Pandectes, op. cit. nr. 1022 en Vally Degoumois, Les Principes de la Procédure Pénale applicable aux Mineurs en Suisse, Messelier, Neuchâtel, passim; Cohnitz, W. G. Der Verteidiger in Jugendsachen, Luchterbrand Verlag, Berlin.
- (7) Collard de Sloovere, mercuriale de rentrée de la Cour d'appel de Bruxelles, 1 octobre 1924.
- (8) Maus, I. Commentaire législatif de la Loi du 15 mai 1912, Brussel, 1912, blz. 480.
- (9) Pandectes, op. cit. nr. 1031.
- (10) Bull. prot. enf. 1920, blz. 424 en 425 en jg. 1921, blz. 71.
- (11) Casamayor, Les Juges, éditions du Seuil, 1957, blz. 178.
- (12) Maurice Dubois, Ces Enfants qui ont failli..., Bruxelles, Office de Publicité, blz. 83 en Marcel Puzin, Guide pratique pour la Sauvegarde de la Jeunesse, éd. Fleurus, Parijs, 1961.
- (13) Marcel Puzin, op. cit. en Jean Chazal, L'enfance délinquante, P.U.F.
- (14) Maurice Dubois, op. cit. Voor Nederland bepaalt art. 504 wetb. v. Sv. de mogelijkheid dat vragen betreffende de eigenschappen van een minderjarige beneden de 18 jaar buiten diens tegenwoordigheid worden gesteld en het openbaar ministerie en de raadsman buiten tegenwoordigheid van zodanige verdachte het woord zal voeren. De zakelijke inhoud van een en ander wordt in elk geval aan de verdachte medegedeeld; zie verder: Prins e.a. Kinderrecht, Samsom, 1957.
- (15) Dr. W. Becker e.a., Jugendgericht und Jugendgerichtshilfe, Köln, blz. 181.
- (16) Openingsrede van advocaat-generaal U. Ost, J. des Tr. 65e jg., nr. 3871.
- (17) M. en H. Veillard-Cybulsky, Les Jeunes Délinquants dans le Monde, Neuchâtel, 1963, blz. 169.
- (18) Jean Chazal, op. cit., blz. 67.
- (19) Maurice Frère, Op reis met de Unie, R.W. 23e jg., nr. 13.
- (20) Vally Degoumois, op. cit. blz. 56 en volgende. In Frankrijk is de raadsman verplichtend (art. 14), ook in Nederland, waar art. 493 en 499 van het wetboek van Strafvordering de verplichte toevoeging, tijdens en vooronderzoek door de rechter-commissaris, in de andere gevallen door de officier van Justitie aan te duiden, regelen.
- (21) Casamayor, op. cit., blz. 176.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 24 september 1963.

Voorzitter: M. Anciaux Henry de Faveaux.
Raadsheer-verslaggever: M. Polet.
Advokaat-generaal: M. Mahaux.

Inkomstenbelastingen. — Aanslag van ambtswege. — Rechtsgevolgen. — Vermindering wegens gezinslasten.

De aanslag van ambtswege is geen straf. Die vestigingswijze laat aan de Staat niet toe meer te innen dan hetgeen wettelijk verschuldigd is.

De wet bepaalt dat de belastingplichtige de nodige inlichtingen moet verstrekken over de toe te passen gezinslasten, maar legt geen bepaalde bewijsmethode op. Geen enkele wetbepaling voorziet dat de belastingplichtige die de voorgeschreven aangifte niet indient vervallen is van het recht om belastingvermindering wegens gezinslasten te bekomen.

Nevers t./ Belgische Staat (Minister van Financiën).

Gelet op het bestreden arrest, op 22 januari 1962 gewezen door het Hof van Beroep te Brussel;

Over het middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 97 van de Grondwet, 49bis, inzonderheid paragraaf 2, van de bij het besluit van de Regent van 15 januari 1948 gecoördineerde wetten betreffende de inkomstenbelastingen, artikel 49bis zoals het gewijzigd is door de artikelen 25 en 26 van de wet van 8 maart

1951, en voor zoveel als nodig uit de schending van evengemelde bepalingen;

doordat het bestreden arrest beslist dat bij gebrek aan aangifte, de administratie terecht de bij artikel 49bis van de gecoördineerde wetten voorziene vermindering voor gezinslasten aan aanlegger geweigerd heeft, hoewel zij wist dat aanlegger zeven personen ten laste had, en zijn beslissing gerechtvaardigd heeft door de reden «dat artikel 49bis van de gecoördineerde wetten nader verklaart, dat om de in littera B voorziene vermindering te bekomen, de belanghebbenden de vereiste inlichtingen moeten verstrekken in de bij artikel 53, paragrafen 1 of 2, voorgeschreven aangifte; dat de belasting tot de openbare orde behoort; dat een duidelijke tekst tot geen uitlegging aanleiding geeft; en dat de belastingschuldige derhalve vergeefs aanvoert, dat de tekst alleen tot doel heeft de belastingschuldige ermee te gelasten de inlichtingen te verschaffen en slechts het quod plerumque fit bedoelt»,

dan wanneer artikel 49bis van de gecoördineerde wetten niet uitsluit dat de vermindering voor gezinslasten verleend wordt, als de hieromtrent vereiste inlichtingen, hoewel de aangifte van de belastingschuldige ze niet geeft, op een andere wijze ter kennis van de administratie gebracht zijn, zodat het bestreden arrest zijn beslissing niet wettig gerechtvaardigd heeft en een reden tot verval ingevoerd heeft, welke bij de wet niet voorzien wordt;

Overwegende dat uit het bestreden arrest blijkt, dat aanlegger ambtshalve belast is, omdat hij de bij artikel 53 van de gecoördineerde wetten betreffende de inkomstenbelastingen voorgeschreven aangifte niet overgelegd heeft;

Dat het arrest, om te beslissen dat aanlegger het recht niet heeft om de bij artikel 49bis, paragraaf 1, littera B, van de gecoördineerde wetten voorziene vermindering te bekomen, hierop steunt dat hij geen inlichtingen betreffende zijn gezinslasten verschaft heeft, in de bij artikel 49bis, paragraaf 2, van die wetten bepaalde rechtsvormen;

Overwegende dat bij gebrek aan aangifte, de administratie ambtshalve de belasting van de belastingsschuldige kan vestigen, doch dat aangezien die vestigingswijze van de belasting geen straf is, de Staat in dat geval niet méér mag innen dan wat wettelijk verschuldigd is;

Overwegende dat artikel 49bis, paragraaf 2, waarin bepaald wordt dat om de vermindering uit hoofde van gezinslasten te bekomen, de belastingschuldige verplicht is de nodige inlichtingen te verstrekken in de bij artikel 53 voorgeschreven aangifte, aan de belastingsschuldige de bewijslast van die lasten oplegt, doch geen bijzondere bewijsmethode invoert;

Dat noch deze bepaling noch een andere wetsbepaling voorziet dat de belastingplichtige, die de bij artikel 53 voorgeschreven aangifte niet overlegt, vervallen verklaard wordt van het recht de bij de wet voorziene belastingvermindering voor gezinslasten te bekomen, en dat de regels welke artikel 7 van het koninklijk besluit nr. 271 van 30 maart 1936 tot doel gehad heeft te vereenvoudigen en te unificeren, evenmin dergelijke vervallenverklaring voorzagen;

Overwegende dat de rechter, door om de gegeven redenen te beslissen, dat aanlegger niet ertoe gerechtigd is die vermindering te vragen, hem een straf opgelegd heeft, welke door de wet niet voorgeschreven wordt;

Dat het middel gegrond is;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden arrest;

Beveelt dat melding van dit arrest zal gemaakt worden op de kant van het vernietigd arrest;

Veroordeelt verweerder tot de kosten;

Verwijst de zaak naar het Hof van Beroep te Luik.

NOOT: Dit arrest past het aan geheel ons fiscaal recht ten grondslag liggend principe toe: de administratie handelt binnen de perken van een gebonden bevoegdheid. Alles wat zij *mag* doen om de toepassing van de wet na te streven, *moet* zij doen zowel in het nadeel als in het voordeel van de belastingplichtige.

C. B.

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 12 december 1963.

Eerste Voorzitter: M. Giroul.

Raadsheer-verslaggever: M. Vroonen.

Advokaat-generaal: M. Depelchin.

Advokaten: Mrs. Van Leynseele en Simont.

Bezit. — Haag die een grond omheint. — Is de bezitter van de grond eveneens de bezitter van de haag?

Het bezit van een grond impliceert niet noodzakelijk het materieel feit van het bezit van de haag, die de grond omheint.

Charneux en Van Wiele t/ Dominique-Dumont.

Gelet op het bestreden vonnis op 4 oktober 1962

door de Rechtbank van eerste aanleg te Neufchâteau in hoger beroep gewezen;

Over het eerste middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1107, 1134, 1135, 1319, 1320, 1351 van het Burgerlijk Wetboek, 3, 5°, 4, 5 van de wet van 25 maart 1876 op de bevoegdheid en 32 van het Veldwetboek,

doordat het bestreden vonnis, om te beslissen dat de litigieuze haag gemeen is, hierop steunt dat deze haag het erf van verweerder van dit van eisers scheidt, zodanig dat zij krachtens artikel 32 van het Veldwetboek gemeen is, en, aldus het gerechtelijk kontrakt miskent dat slechts een bezitsvordering instelt — schending van de artikelen 1107, 1134, 1135, 1319, 1320 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 3, 5°, 4 en 5 van de wet van 25 maart 1876 op de bevoegdheid, de bewijskracht en het gezag van het gewijsde van het voorbereidend vonnis van 26 juni 1960 dat verweerder alleen tot het bewijs hiervan toeliet dat hij het eenjarig bezit heeft en in elk geval over de betwiste grond beschikt tot de in feite door de betwiste haag gematerialiseerde scheidingslijn en dienvolgens ook de bewijskracht van de getuigenissen van het onderzoek welke slechts over bezitsvorderingen in hoofde van verweerder handelen (schending van de artikelen 1319, 1320 en 1351 van het Burgerlijk Wetboek) :

Overwegende dat indien het vonnis verklaart dat de haag de erven scheidt, het preciseert dat het er aldus aan toegaat «ten opzichte van het bezit»; dat het niet beslist dat de haag gemeen is, maar dat verweerder het eenjarig gemeen bezit van gezegde haag heeft; dat, indien het artikel 32 van het Veldwetboek toepast, het niet is om het bezit voor de eigendom te gronden, maar omdat het overweegt dat het in deze wetsbepaling geuit vermoeden niet alleen het eigendom maar ook het bezit betreft;

Dat het middel in feite niet opgaat;

Over het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 97 van de Grondwet, 32 van het Veldwetboek, 3, 5°, 4, 3°, 5 van de wet van 25 maart 1876 op de bevoegdheid, 2228 en 2229 van het Burgerlijk Wetboek,

doordat, indien moest aangenomen worden, quod non, dat het bestreden vonnis uitsluitend wat de bezitsvordering betreft uitspraak gedaan heeft, dan nog zou het ten onrechte zijn dat het gemeend heeft uit artikel 32 van het Veldwetboek het gemeen bezit door verweerder van de litigieuze haag te mogen afleiden daar het vermoeden van dit artikel bij de vordering tot handhaving van het bezit slechts in aanmerking kan genomen worden indien het bewezen is dat de haag op de lijn welke de erven scheidt gelegen is, en niet wanneer degene die het gemeen bezit van deze haag revindiceert alleen het bezit van de grond dat zich tot aan deze haag uitstrekt inroept (schending van artikel 32 bovengemeld), terwijl het vonnis, in hoofde van verweerder, op geen enkele daad van bezit in verband met de haag zelf wijst, daar het gebruik van de grond tot aan de haag te dien opzichte zonder uitwerking is (schending van de andere in het middel aangehaalde wetsbepalingen) :

Overwegende dat, hieruit dat verweerder tot aan de litigieuze haag gedurende meer dan een jaar een bezit van zijn grond gehad heeft, overeenkomstig de artikelen 2228 en 2229 van het Burgerlijk Wetboek, het vonnis afleidt dat «door het feit zelf en op grond van artikel 32 van het Veldwetboek» hij beschouwd wordt als hetzelfde gemeen bezit van de haag hebbende;

Overwegende dat het bezit van een grond niet noodzakelijk het materieel feit van het bezit van de haag welke hem omheint impliceert;

Overwegende dat het middel gegrond is;

Om deze redenen :

Vernietigt het bestreden vonnis, behalve in zover het de hogere beroepen ontvangt en de vordering van verweerder tot schadevergoeding voor tergend en kwaadwillig beroep niet gegrond verklaart;

Beveelt dat melding van dit arrest zal gemaakt worden op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerder tot de kosten;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar de Rechtbank van eerste aanleg te Aarlen, zetelende in graad van beroep.

RAAD VAN STATE

6e Kamer. — 19 maart 1964.

Voorzitter : M. Declaire.

Raadsleden : M. Coyette en Mevr. Ciselet.

Substituut-auditeur-generaal : M. Haesaert.

Advokaat : Mr. S. Wolff.

1. *Geschillen. — Bevoegdheid. — Subjektief recht.*

2. *Militaire pensioenen. — Aanvraag. — Aanvangsdatum.*

1. *Art. 67 van de wetten op de militaire pensioenen geeft in ondubbelzinnige bewoordingen opdracht aan de door de Koning samen te stellen commissies om te beslissen over de daarin vermelde rechten; zodoende is de stelling als zouden de geschillen omtrent die rechten tot de uitsluitende bevoegdheid van de gewone rechtbanken behoren, niet bestaanbaar met die bewoordingen.*

2. *Art. 1, 3°, tweede lid, en art. 15, derde lid van de gecoördineerde wetten op de militaire pensioenen bepalen de regelen nopens de aanvangstermijn en de getuigschriften die moeten voorgelegd worden om het recht op pensioen te openen.*

Van Daele t/ Belgische Staat (Minister van Financiën)

Arrest nr. 10.519.

Gezien het op 13 augustus 1963 ingediende verzoekschrift, waarbij Zulma Van Daele de nietigverklaring vordert van de op 4 juni 1963 gewezen en op 21 juni 1963 ter kennis gebrachte beslissing van de Hogere Commissie van beroep voor militaire pensioenen, die verzoekster een weduwenpensioen toekent en de aanvangsdatum van dat pensioen op 1 maart 1963 stelt;

Overwegende dat Alberic Reynaert, verzoeksters man, oorlogsinvalide 1914-1918, op 12 december 1959 is overleden; dat verzoekster op 24 februari 1960 om een weduwenpensioen heeft verzocht; dat zij bij haar aanvraag een attest had gevoegd waarin dokter Cuvelier op 16 februari 1960 verklaarde, dat de overledene gestorven was ten gevolge van de longkwaal waarvoor hij een militair pensioen genoot; dat de Commissie voor militaire pensioenen de aanvraag op 25 oktober 1960 heeft afgewezen; dat verzoekster op 17 december 1960 in hoger beroep is gegaan onder overlegging van een nieuw attest van dokter Cuvelier van 5 maart 1963, dat het attest van 1960 bevestigde; dat de Hogere Commissie van beroep voor militaire pensioenen het pensioen heeft toegekend en de aanvangsdatum op

1 maart 1963 heeft gesteld, met inachtneming van het attest van dokter Cuvelier van 5 maart 1963;

Overwegende dat het geschil de datum betreft waarop het pensioen ingaat;

Overwegende dat verzoekster betoogt dat haar aanvraag reeds regelmatig was toen het attest van dokter Cuvelier van 16 februari 1960 werd ingezonden, zodat de aanvangsdatum op 1 januari 1960 diende te worden vastgesteld;

Overwegende dat de Staat, tegenpartij, doet gelden dat de eis tot nietigverklaring in feite tot doel heeft de datum vast te stellen waarop de pensioenaanvraag regelmatig en volledig is in de zin van de wetbepalingen, zodat dit werkelijk doel erin bestaat verzoeksters recht op een pensioen te doen vaststellen, dat verzoekster dus de erkenning van een burgerlijk recht vordert en dat haar aanvraag als zodanig buiten de bevoegdheid van de Raad van State valt;

Ter zake van bevoegdheid.

Overwegende dat artikel 67 van de wetten op de militaire pensioenen, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 11 augustus 1923, aan commissies waarvan de Koning de samenstelling en de werking bepaalt, opdracht geeft om « te beslissen over de rechten op de » pensioenen voor « kwetsuren of gebrekkelijkheden », alsmede « over de rechten van de weduwen, wezen, ver- » wanten in opgaande lijn en andere daarmede gelijk- » gestelde rechthebbenden op de bij de wet voorziene » pensioenen of tegemoetkomingen, in al de gevallen » waarin deze rechten niet op onbetwistbare wijze blij- » ken uit de stukken van het bij het departement van » Landsverdediging opgemaakte dossier », en dat die bepaling beroep openstelt tegen de beslissingen van die commissies bij een hoger rechtscollege dat in laatste aanleg uitspraak doet; dat de wet zodoende in ondubbelzinnige bewoordingen bedoelde commissies en de commissie van beroep opdracht geeft om te beslissen over bovengenoemde rechten; dat de stelling als zouden de geschillen omtrent die rechten tot de uitsluitende bevoegdheid van de gewone rechtbanken behoren niet bestaanbaar is met die bewoordingen; dat de aldus ingestelde hogere commissie van beroep inzake militaire pensioenen een administratief rechtscollege is wiens beslissingen, op grond van artikel 9 van de wet van 23 december 1946, vatbaar zijn voor vernietiging door de Raad van State; dat de exceptie van onbevoegdheid niet gegrond is;

Over de zaak zelve.

Overwegende dat artikel 1, 3°, tweede lid, van de wet van 31 december 1936 houdende herziening van de samengeschakelde wetten op het aan de burgerlijke oorlogsslachtoffers te verlenen herstel, dat artikel 5 van het koninklijk besluit nr 103 van 22 februari 1935 vervangt, bepaalt : « De eventueel aan weduwen, ascen- » denten of afstammelingen verschuldigde oorlogspen- » sioenen worden verleend met ingang van de eerste » dag van het kalenderkwartaal na dit in de loop waar- » van het overlijden zich heeft voorgedaan, voor zover » de aanvraag regelmatig en volledig ingediend zij, vóór » het einde van het kalenderkwartaal van het over- » lijden. Wordt de aanvraag geformuleerd na het ver- » strijken van laatstbedoeld kwartaal, zo is het pensioen » slechts verschuldigd met ingang van de eerste dag » van de maand gedurende dewelke ze werd ingediend »;

Overwegende anderzijds dat artikel 15, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de militaire pensioen bepaalt dat de pensioenaanvraag, om volledig te zijn,

moet vergezeld zijn «van een geneeskundig verslag...» opgemaakt door de geneesheer die de overledene tijdens zijn laatste ziekte heeft verzorgd, of, zo hij tijdens zijn laatste ziekte niet werd verzorgd, door de geneesheer die het overlijden heeft vastgesteld. Uit dit verslag moet nauwkeurig het oorzakelijk verband blijken tussen het overlijden en de bekomen kwetsuur, het overkomen ongeval of de onder dienst opgedane of verergerde ziekte»;

Overwegende dat de onderhavige pensioenaanvraag 24 februari 1960 is gedagtekend; dat zij als stempel van inkomende stukken bij het ministerie van Financiën 14 maart 1960 draagt; dat zij vergezeld was van het attest van dokter Cuvelier van 16 februari 1960; dat niet wordt betwist, dat dit attest conform de bepalingen van het evengenoemde artikel 15 was; dat de Hogere Commissie voor militaire pensioenen, toen zij als datum voor het ingaan van het pensioen 1 maart 1963 stelde, dus de wet verkeerd heeft toegepast; dat zij haar bevoegdheid te buiten is gegaan;

Besluit :

Artikel 1 :

De beslissing van de Hogere Commissie voor militaire pensioenen van 4 juni 1963 is vernietigd.

Artikel 2 :

Dit arrest zal op de registers van de Hogere Commissie voor militaire pensioenen worden overgeschreven en melding ervan zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing.

Artikel 3 :

De zaak wordt verwezen naar de anders samengestelde Hogere Commissie voor militaire pensioenen.

Artikel 4 :

De kosten, bepaald op 750 frank, komen ten laste van de Staat (ministerie van Financiën).

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

Kamer van Inbeschuldigingstelling. — 25 maart 1964.

Voorzitter : M. Schuermans.
Raadsheren : Mrs. Holvoet en Screvens.
Advokaat-generaal : M. De Cant.
Advokaat : M. Kinsbergen.

Onderzoeksrechtsmachten. — Beschikking van verwijzing naar de correctionele Rechtbank. — Verzet van betichte slechts ontvankelijk in de gevallen voorzien door art. 539 Wb. Sv.

Het verzet van betichte gericht tegen een beschikking van de Raadkamer waardoor hij naar de correctionele rechtbank verwezen werd is slechts ontvankelijk indien de exceptie van onbevoegdheid van de Raadkamer ofwel een exceptie strekkende tot verwijzing opgeworpen werd.

G.R. t/. O.M.

Overwegende dat het verzet van betichte gericht is tegen een beschikking van de Raadkamer waardoor hij naar de correctionele rechtbank verwezen werd ;

Overwegende dat dergelijk verzet slechts ontvankelijk is krachtens artikel 539 van het wetboek van strafvor-

dering, indien de exceptie van onbevoegdheid van de Raadkamer ofwel een exceptie strekkende tot verwijzing opgeworpen werd (Brussel 17 november 1933 Rev. dr. pén. 1933, blz. 1094 ; Luik, 28 mei 1935, Rev. dr. pén. 1935, blz. 991 ; Rep. prat. dr. belge V. «Procédure pénale», nr. 438 ; Th. Schuind, «Traité pratique de droit criminel», I, blz. 468 ; Th. Collignon, «A propos des voies de recours contre les décisions de la Chambre des Mises en Accusation et de la Chambre du Conseil», Journ. Trib. 1955, blz. 226 ; zie ook nota onder corr. Luik, 16 maart 1948, Rev. dr. pén. 1947 - 1948, blz. 860) ;

Dat zulks ter zake niet het geval is ;

Overwegende dat buiten artikel 539 van het wetboek van strafvordering geen enkele wetsbepaling een verhaal ten gunste van betichte voorziet tegen een beschikking van verwijzing naar de correctionele rechtbank ;

Dat het verhaal door artikel 539 van het wetboek van strafvordering aangenomen ook niet mag worden uitgebreid tot andere gevallen dan deze die uitdrukkelijk voorzien zijn ;

Overwegende derhalve dat geen verhaal aan betichte toegekend is tegen een beschikking van verwijzing naar de correctionele rechtbank indien een middel van openbare orde, zoals de verjaaring ingeroepen wordt, of zelfs indien de beschikking van de Raadkamer door nietigheid zou aangetast zijn (Rép. prat. dr. belge, V, «Procédure pénale» nr. 439 ; nota onder arrest Brussel 26 september 1924, Rev. dr. pén. blz. 852, enig arrest aangehaald door Novelles, Procédure pénale, I-1, «L'instruction. - La Chambre du Conseil», nr. 348 b en Braas, «Précis de procédure pénale», nr. 486 ; Brussel 2 december 1924, Rev. dr. pén. 1925, blz. 164 en nota R.H. ; zie ook Brussel 7 januari 1925, Rev. dr. pén. 1925, blz. 169) ;

Overwegende dat het verzet van betichte dienvolgens niet ontvankelijk is ;

Om die redenen,

Het Hof, Kamer van Inbeschuldigingstelling,

Gezien artikelen 135, 217 en volgende van het wetboek van strafvordering, de wet van 19 augustus 1920 en artikelen 11, 12, 13, 14, 24, 31 tot 37 en 41 der wet van 15 juni 1935,

Geeft akte aan de heer Procureur-Generaal van zijn vorderingen,

Verklaart het verzet niet ontvankelijk ;

Verwijst betichte in de kosten van beroep.

HOF VAN BEROEP TE GENT

5e Kamer. — 20 januari 1964.

Voorzitter : M. Maraite.

Raadsheren : M.M. Vanparijs en Santenaire.

Advokaat-generaal : M. Versée.

Advokaten : Mrs. J. De Meester (Gent) en C. Verhaaren (Antwerpen).

Bevoegdheid «ratione loci». — Nederlandse nijveraar of handelaar. — Bijhuis, agentschap of gelijkaardige instelling in België ingericht. — Voor gekozen te houden woonplaats. — Rechter van deze woonplaats ter zake van geschillen bevoegd.

De Nederlandse nijveraar of handelaar die in België een bijhuis, agentschap, of gelijkaardige instelling inricht, wordt geacht woonplaats te hebben gekozen voor het

gerechtelijk beoordelen van alle geschillen betreffen de deze inrichtingen, en dit ter plaatse waar deze inrichtingen hun zetel hebben (art. 5, derde lid, Belgisch-Nederlandse Conventie van 28 maart 1925, goedgekeurd door de wet van 16 augustus 1926).

Nu geen Belgische nationale of internationale wettelijke regelingen zich er tegen verzetten, is alleen de rechter van de voor gekozen te houden woonplaats bevoegd om ter zake de geschillen te beslechten (art. 5, eerste lid van zelfde Conventie).

Bruyneel Jules t./ Zwart Hendrik.

Gezien de gedingstukken, ondermeer de uitgifte van het aangevochten vonnis van 4.IV.63 van de Rechtbank van Koophandel te Brugge (verleend op geïntimeerde's verzet tegen het verstekvonnis van de eerste rechter d.d. 29 november 1962);

Overwegende dat het beroep tijdig en regelmatig is; Overwegende dat de appellant vordert «overeenkomstig de bepalingen van de overeenkomst van 15 januari - 27 februari 1960 (zie de dagvaarding);

dat zulks bedoelt geïntimeerde's aanbodbrief dd. 15 januari 1960 appellants' aanvaardingsbrief van 27 februari 1960, en de briefwisseling die tussenin werd gevoerd;

Overwegende dat de geïntimeerde voorhield dat hij niet in het rechtsgebied van de eerste rechter is gedomicilieerd en deswege de eerste rechter onbevoegd is ratione loci;

dat de eerste rechter, na de bevoegdheid van de plaats van de overeenkomst en deze van de plaats van haar uitvoering te hebben afgewezen, op de exceptie van onbevoegdheid is ingegaan;

Overwegende dat de brieven van 15.1. en 27.2.1960 een geheel nieuwe overeenkomst met verval van de voorgaande heeft verwekt, vermits de eerste brief bedingt dat de «vaststelling volgens brief van 17.11.1958» geheel vervalt en de appellant zich daarmede in de brief van 27.2.1960 akkoord verklaart;

dat — waar bedongen werd dat zekere kwesties ongewijzigd bleven — zulks uitsluitend betekent dat op dat stuk een nieuwe overeenkomst ontstond doch met gelijke beschikkingen als voordien;

Overwegende dat — toen de aangehaalde overeenkomst (15.1. - 27.2.1960) afsloot — de geïntimeerde, als Nederlands en in Nederland gevestigd industrieel of handelaar, een handelsbureau of agentschap of gelijkaardige instelling in België had opgericht (Werfkaai nr I, te Zeebrugge, rechtsgebied van de eerste rechter);

dat zulks voldoende blijkt uit de samenhang van de volgende en (doorlopend) in die zin gelijkstrekken gegevens:

1. - brief van 5.9.1958: de bedoeling is uit Magazijn Zeebrugge te verkopen; (men zal er ook tentoonstellen en herstellen);

2. - in de huurovereenkomst van 1.10.58 wordt verhuurd voor de handel;

3. - allerlei zaken voor de handel worden er aangebracht en verkocht - Motoren, pompen, onderdelen, stukken, wisselstukken (zie brieven van 26.11.58 en 12.3.59, de commissiestaten, de verkoopbonnen);

4. - Bruyneel is agent in de verkoopinstelling met toonzaal en herstellingsgelegenheid (zie ondermeer de brief van 4.6.59);

5. - men verkoopt uit voorraad Zeebrugge (brief 1.10.59);

6. - de verkoopbonnen (voorgelegd van 13.1.60 tot 3.10.61) getuigen van verkopen te Zeebrugge van uit de inrichting aldaar;

7. - de bankrekening nr 538.142 in de Bank de la

Société Générale (Zetel Brugge) staat op naam van Zwart te Heist-aan-Zee (niet in Nederland - zie de tot 12.4.61 lopende en neergelegde bankbescheiden);

8. - drukwerken worden gebruikt zonder de minste verwijzing naar enige vestiging of bankrekening in de vreemde doch uitsluitend met de vermelding «Zeebrugge» of «Zeebrugge» Werfkaai 1, of met aanduiding van de reeds aangehaalde bankrekening in België (zie de 3 commissiestaten, de verklaring «G» van 15.2.61, en biezonder de facturen Vlietinck, Van Torre, Nassel, Desmidt, Bacquart van 6 en 25.4.61. Men factureerde dus zonder andere opgave dan de inrichting te Zeebrugge);

9. - Expéditeur Vandenbroucke dedouaneert voor en leverancier Bolnes levert aan de plaats Zeebrugge (zie de douanebescheiden 16.6.61);

10. - en plots staat de reeds aangehaalde bankrekening 538.142 op Ymuiden (bankdocument van 9.10.61) precies wanneer blijkbaar de geïntimeerde tenminste dacht dat aan de huurovereenkomst (zie nr 2) een einde was gesteld;

Overwegende dat de Nederlandse industrieel of handelaar die in België een bureau, agentschap of gelijkaardige instelling inricht zal geacht worden woonplaats te hebben gekozen voor het gerechtelijk beoordelen van alle geschillen betreffende deze inrichtingen, en zulks in de plaats waar deze inrichtingen hun zetel hebben (al. 3, art. 5 van de Belg.-Ned. Conventie van 28.3.1925 - Wet 16.8.26. Staatsblad 27.7.1929);

Overwegende dat — nu geen Belgische nationale of internationale wettelijke regelingen zich ertegen verzetten — alleen de rechter van de voor gekozen te houden woonplaats bevoegd is om ter zake de geschillen te beslechten (zelfde art., alinea 1);

dat de ten gronde ingeroepen overeenkomst ongetwijfeld geïntimeerde's bureau, of agentschap of gelijkaardige inrichting van Zeebrugge aangaat;

dat bijgevolg de eerste rechter bevoegd was en op dat stuk de aangevochten beslissing dient vernietigd;

Overwegende dat de appellant uitsluitend pleit nopens de bevoegdheid en vraagt dat de zaak ten gronde naar de eerste rechter zou worden teruggewezen;

dat alhier de geïntimeerde de grond van het geschil niet aanraakt;

dat anderzijds het Hof oordeelt dat er niet hoeft geëvoceerd;

Om die redenen,

Het Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935;

Gehoord in zijn eensluidend advies advocaat-generaal Versée, uitgebracht in openbare rechtszitting;

Ontvangt het beroep, houdt het voor gegrond ten aanzien van de bevoegdheid, doet het aangevochten vonnis teniet waar de eerste rechter zich onbevoegd verklaart en nopens de kosten beslist; beslist dat deze rechter integendeel wel bevoegd was;

Wijst verder de zaak terug naar de eerste rechter (anders samengesteld) voor verdere behandeling, ingegrepen opnieuw te beslissen nopens de in eerste aanleg reeds gevallen gerechtskosten;

Veroordeelt de geïntimeerde tot de kosten van de onderwerpelijke beroepsaanleg.

Beveelt de afscheiding der kosten op het hoger beroep gevallen ten bate van pleitbezorger Dubois, die ter rechtszitting van heden bevestigt het grootste deel ervan te hebben voorgeschoten.

HOF VAN BEROEP TE LUIK

5e Kamer. — 11 februari 1964.

Voorzitter : M. P. Goffinet.

Raadsheren : M.M. A. Van Hamont en F. Vermeire.

Adv.-gen. : M. Glenisson.

Advocaat : Mter D. Ruiters (Tongeren)

Verbeurdverklaring. — Opschorsing.

Als de verbeurdverklaring uitgesproken wordt van het middel, dat gediend heeft om het misdrijf te plegen, kan hiervoor het voordeel der voorwaardelijkheid verleend worden (auto).

inz. O.M. t / De Bruyne A. en De Bois J.

Betichting : bommen, granaten van welke soort ook, verboden wapenen geacht zijnde, en die geen wapenen voor wapenrekken of verzamelingen zijn, vervaardigd, hersteld, ingevoerd, uitgedeeld, opgeslagen of gedragen te hebben te 's-Gravenvoeren, op 31 augustus 1963.

Overwegende dat het hoger beroep van de Heer Procureur des Konings te Tongeren, tegen het vonnis van 31 oktober 1963, regelmatig en tijdig werd ingesteld, dat het ontvankelijk is;

Overwegende dat ingevolge het onderzoek voor het Hof gevoerd de ten laste van eerste beklaagde gelegde betichting bewezen is gebleven; dat dezelfde betichting eveneens is komen vast te staan ten laste van tweede beklaagde;

Overwegende inderdaad, dat benevens hun bekentenissen aan de Heer Onderzoeksrchter, waaruit hun daadwerkelijke medewerking aan de uitvoering van het wanbedrijf blijkt, het uit hun verklaringen afgelegd in de Nederlandse taal aan nederlandssprekende rijkswachters — verklaringen waarvan het Hof geen reden heeft de rechtzinnigheid te betwijfelen —, spruit dat beide beklaagden genoegzaam op de hoogte waren van de aard en van de bestemming van het door hen vervoerd en gedragen materiaal;

Overwegende dat luidens de besluiten van de door het Parket aangestelde deskundige, een gedeelte van bewust materiaal bestaande in glazen potten gevuld met teer en benzine (granaten) bij de ontploffing uiterst gevaarlijk was voor personen en zelfs voor onroerende goederen;

Dat derhalve de door de eerste rechter ten laste van eerste beklaagde uitgesproken straf, alhoewel wettelijk, niet in evenredigheid is met de ernst der feiten, en dient verhoogd te worden, zoals in het beschikkend gedeelte van onderhavig arrest zal aangestipt worden;

Overwegende dat het autovoertuig dat in beslag genomen werd, eigendom is van eerste beklaagde en gediend heeft tot het plegen van het misdrijf; dat het bijgevolg dient verbeurd verklaard te worden;

Overwegende dat gelet op de zwaarwichtigheid der feiten er geen aanleiding bestaat hun het voordeel der voorwaardelijkheid der straf toe te kennen, niettegenstaande hun jeugdige ouderdom en voor eerste beklaagde zijn vlekkeloos verleden, voor tweede beklaagde zijn betrekkelijk goed gedrag, ter uitzondering nochtans van de verbeurdverklaring van het in beslag genomen voertuig, gelet op de gedragingen van eerste beklaagde in de kolonie;

Om deze redenen,

Het Hof,

uitspraak doende in openbare zitting en op tegenpraak;

Bekrachtigt de plichtigheidsverklaring van eerste beklaagde aan de feiten hem ten laste gelegd;

Het vonnis hervormende voor het overige, en uitspraak doende met eenparige stemmen, verklaart tweede beklaagde eveneens plichtig aan de hem ten laste gelegde betichting;

Veroordeelt beide beklaagden ieder tot een gevangenzitting van twee maanden en een geldboete van 50 F, gebracht op 1000 F, subsidiair tien dagen gevangzitting;

Verklaart verbeurd het in beslag genomen autovoertuig;

Zegt nochtans dat de uitvoering dezer in beslagname zal opgeschorst blijven gedurende een termijn van vijf jaar;

Verder op gewone wijze rechtsprekende, verwijst beide beklaagden solidair in al de kosten der vervolgingen, berekend in het geheel op de som van 3.731 F, zegt deze inbaar bij middel van lijfswang ten overstaan van betichte De Bruyn alleen, en bepaalt de duur ervan op één maand, daar de kosten de 3.000 F overtreffen.

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

4e kanton. — 22 april 1964.

Vrederechter : M. Fr. Struyf.

Advocaten : Mrs. Crauwels en Den Haerynck.

Commissie van Openbare Onderstand. — Recht tot terugvordering van verleende steungelden. — Arbeidsongeval. — Onaantastbaarheid van het uitgekeerde kapitaal.

De Commissie van Openbare Onderstand heeft het recht de door haar verstrekte steun terug te vorderen van de behoeftige wanneer deze nadien tot betere vermogenstoestand komt.

De Commissie van Openbare Onderstand heeft niet het recht zelfs op onrechtstreekse wijze bij toepassing van art. 30 van de wet van 27 november 1891 aanspraak te maken op een deel van het kapitaal uitgekeerd naar aanleiding van een arbeidsongeval. Dit gedeelte der vergoeding moet bestemd blijven om het economisch verlies van het slachtoffer te dekken en niet om andere schulden te delgen.

C.O.O. Zwijndrecht t/ De Langhe.

Aangezien aanlegster verweerder heeft gedaagd ten einde zich te horen verwijzen in het terugbetalen aan aanlegster van de som van 9.759 F voor tussenkomst verstrekt ten zijne voordele;

Aangezien aanlegster daartoe door verweerder gesommeerd verklaart haar vordering te steunen op art. 30 van de wet van 27 november 1891, gewijzigd door de wet van 23 juni 1960, waarin aan de Commissies van Openbare Onderstand krachtens een eigen recht het recht verleend wordt onderhoudskosten terug te vorderen;

Aangezien de ontvankelijkheid van aanlegsters vordering door verweerder niet anders betwist wordt;

Aangezien over de grond aanlegster stelt, dat zij aan verweerder onderstand verleend heeft, dat de kosten van deze onderstand 9.759 F bedragen, dat verweerder

ten gevolge van een arbeidsongeval een kapitaalsuitkering van 74.000 F heeft ontvangen, waarmee hij nu een eigen huis laat bouwen, dat hij derhalve moet geacht worden financieel bij machte te zijn gezegde onkosten terug te betalen;

Aangezien verweerder de vordering volstrekt betwist op grond dat hij behoeftig was op datum waarop de litigieuze onderstand verstrekt werd en dat aanlegster geen enkel recht bezit om hulpverleningen terug te vorderen van de behoeftige die tot een betere toestand keert;

Aangezien ten deze de vraag of de Commissie van Openbare Onderstand al dan niet gerechtigd is de door haar verstrekte steun terug te vorderen van de behoeftige die nadien tot een betere vermogenstoestand kwam in verschillende zin door zekere rechtsleer opgelost wordt (zie o.m. Depage III, nr. 547 en compl. boek-deel II, blz. 440 en 441);

Aangezien evenwel de meeste rechtspraak, gesteund op een arrest van het Hof van Cassatie, en ook de jongste rechtsleer, deze mening niet delen en beslissen dat deze mening door de algemene bewoordingen van art. 30 van de wet van 27 november 1891 niet gewettigd is, zodat de Commissie van Openbare Onderstand moet geacht worden het recht te hebben om de door haar verstrekte steun terug te vorderen wanneer de behoeftigen na het genieten van de steun, tot een betere vermogenstoestand kwamen (Hof van Beroep Brussel 16-6-1939, R.W. 1938-1939, kol. 1691; Simont en Kirkpatrick, Le remboursement des frais d'assistance par la personne secourue. Uitgave 1962, nr. 36, met de rechtsleer en rechtspraak onder voetnota nr. 1);

Aangezien evenwel dit recht beperkt is tot de steun verstrekt gedurende de laatste vijf jaar en afhankelijk is van de vermogenstoestand van de persoon die deze steun genoot gelijk deze vermogenstoestand zich voordoet op datum van het uit te spreken vonnis (op cit. nr. 36);

Aangezien daaruit volgt dat in het onderhavig geval de door aanlegster aan verweerder vóór 22 februari 1959 verstrekte steun niet aan de orde komt;

Aangezien als dusdanig reeds aan te merken zijn de volgende betalingen die volgens de hiervan overgelegde bescheiden gedaan werden vóór 22 februari 1959 :

Rekening instituut Bunge	597 F
Rekening Van Raemdonck nov. en dec. 1958	840 F
Huishuur 4 × 550 F	2.200 F
	3.637 F

Aangezien uit de overgelegde bescheiden niet kan uitgemaakt worden op welke datum volgende betalingen geschied zijn :

Rekening Dr. Heyvaert	734 F
Rekening Dr. Heyvaert	455 F
Rekening Van Raemdonck jan. en febr. 1959	840 F
	2.029 F

dat hierna gezegde maatregel zich hieromtrent opdringt;

Aangezien daartegenover door de hiervan overgelegde bewijzen voldoende vaststaat, dat de andere hulpverleningen ten bedrage van 4.093 F wel geschied zijn na de datum van 22 februari 1959 voormeld;

Aangezien voorts aanlegster zich vergenoegt te beveren dat verweerder tot betere vermogenstoestand teruggekeerd is omdat hij een som van 74.000 F ontvangen heeft bij toepassing van art. 5 van de samengeoördende arbeidsongevallenwetten en dat hij met die som grond aangekocht heeft waarop hij nu een eigen huis laat bouwen;

Aangezien evenwel naar luid van art. 11 van zelfde samengeoördende arbeidsongevallenwetten de afstand van en het beslag op de uitkeringen die krachtens gezegde wetten verschuldigd zijn in beginsel verboden zijn;

Aangezien blijkt uit de wordingsgeschiedenis van deze wetten dat de schuldeisers van de getroffene van een arbeidsongeval geen beslag op die uitkeringen kunnen leggen en zich niet het minste deel van deze uitkeringen kunnen doen afstaan omdat deze gelden voor zijn onderhoud zijn bestemd (Delaruière en Namèche, Accidents du travail, nr. 347, O. Deleye, de vergoeding voor arbeidsongevallen, nr. 224);

Aangezien daaruit volgt dat aanlegster niet vermag op onrechtstreekse wijze bij toepassing van art. 30 van de wet van 27 november 1891 aanspraak te maken op de uitkering van de som van 74.000 F voormeld, vermits zulks haar rechtstreeks verboden is door art. 11 der arbeidsongevallenwetten;

Aangezien overigens het bloot feit van deze uitkering geen verbetering van verweerders toestand oplevert vermits het uitgekeerde kapitaalgedeelte ondersteld wordt de tegenwaarde te zijn van het verlies van werkvermogen van het slachtoffer en moet blijven dienen om dit economisch verlies te dekken;

Aangezien evenwel het feit dat verweerder op de met deze niet aanspreekbare som ten bedrage van 74.000 F aangekochte grond een huis laat bouwen, het bestaan van andere inkomsten aannemelijk kan maken, welke inkomsten alsdan op een verbeterde vermogenstoestand zouden kunnen wijzen;

Aangezien het dan ook gepast voorkomt hierna gezegde bijkomende maatregel te bevelen;

Om deze redenen :

Wij, Vrederechter voornoemd, rechtdoende op tegenpraak;

Verklaren aanlegster ontvankelijk in haar vordering;

Verklaren de vordering ongegrond in zoverre zij tot de terugbetaling strekt van een som van 3.637 F voor genoten steun vóór 22 februari 1959;

En alvorens verder recht te spreken over de grond :

Bevelen de persoonlijke verschijning van partijen op onze zitting van vrijdag 8 mei a.s., te 9.30 u. voormiddag;

Bevelen tevens aan aanlegster de gedagtekende bewijzen van haar betalingen over te leggen van volgende steungelden : Rekeningen Dr. Heyvaert 734 F en 455 F; Rekening van Raemdonck, januari en februari 1959, 840 F;

Bevelen aan verweerder alle bewijzen over te leggen van zijn huidige beroepsinkomsten en vermogenstoestand alsmede van de onkosten van door hem uitgevoerde bouwwerken en de middelen die hij aanwendt of zal aanwenden tot betaling van deze onkosten;

Behouden de kosten voor,

Verklaren dit vonnis uitvoerbaar niettegenstaande elke voorziening.

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

KRONIEK VAN EUROPEES RECHT

HET E.E.G. RECHT (V)

D. SOCIALE ZAKEN (Vervolg en slot)

IV. Het Europees Sociaal Fonds

1. - Krachtens art. 3 van het E.E.G.-Verdrag omvat de activiteit van de Gemeenschap o.m. « de vorming van een Europees Sociaal Fonds, ten einde de werkgelegenheid voor de werknemers te verbeteren en bij te dragen tot de verhoging van hun levensstandaard » (littera i).

De juridische grondslag van dit Europees Sociaal Fonds wordt gevormd door art. 123 t/m 128 van het E.E.G.-Verdrag.

In art. 123 wordt vooreerst doelstelling en taak van het Fonds uiteengezet:

« Teneinde de werkgelegenheid voor de werknemers in de gemeenschappelijke markt te verbeteren en zodoende bij te dragen tot verhoging van de levensstandaard, wordt in het kader van de volgende bepalingen een Europees Sociaal Fonds opgericht dat tot taak heeft binnen de Gemeenschap de tewerkstelling te vergemakkelijken en de geografische en beroepsmobiliteit van de werknemers te bevorderen. »

Het stond de opstellers van het Verdrag duidelijk voor ogen dat de uitbouw van een gemeenschappelijke markt onvermijdelijk tot gevolg zou hebben dat bepaalde ondernemingen of zelfs bedrijfstakken tot sluiting en dus tot het ontslaan van werknemers gedwongen zouden worden. Aan het Europees sociaal Fonds werd dan ook op sociaal gebied een parallele functie aan deze van de Europese Investeringsbank ⁽¹⁾ op economisch gebied toegekend: het stimuleren van een evenwichtige ontwikkeling van de Gemeenschappelijke Markt.

Overeenkomstig art. 125 verleent het Fonds vergoedingen in volgende drie gevallen:

- herscholing van werknemers;
- verplaatsing (migratie) van werknemers;
- overschakeling van een onderneming op een andere produktie.

De vergoeding bedraagt 50 % van de uitgaven welke door een Lid-Staat of door een publiekrechtelijk lichaam van een Lid-Staat zijn gedaan:

a) om aan werknemers produktieve nieuwe werkgelegenheid te verschaffen door *herscholing*.

De bijdrage van het Fonds in de kosten van herscholing is afhankelijk van twee voorwaarden:

1°) De werkloze werknemers konden slechts tewerkgesteld worden in een nieuwe betrekking; m.a.w. de herscholing was onontbeerlijk om aan de werklozen opnieuw werk te verschaffen.

2°) De herschoolde werknemers hebben gedurende ten minste zes maanden een produktieve betrekking gevonden in het beroep waarvoor zij geschoold zijn.

b) om aan werknemers produktieve nieuwe werkgelegenheid te verschaffen door *vergoedingen voor verplaatsingskosten*.

De bijdrage van het Fonds is ook hier afhankelijk van twee (gelijke) voorwaarden:

1°) De migratie van de werkloze werknemers was noodzakelijk met het oog op hun tewerkstelling.

2°) De verplaatste werknemers hebben in hun nieuwe verblijfplaats gedurende ten minste zes maand een produktieve betrekking gevonden.

c) om steun te verlenen ten gunste van werknemers wier werkgelegenheid geheel of gedeeltelijk wordt ingekrompen of tijdelijk opgeheven ten gevolge van een

overschakeling van de onderneming op andere produktie, ten einde hun beloning op hetzelfde peil te houden totdat zij wederom volledig tewerk worden gesteld.

De bijdrage van het Fonds ten gunste van werknemers in geval van overschakeling van een onderneming is afhankelijk van de volgende voorwaarden:

1°) dat de betrokken werknemers gedurende ten minste zes maanden wederom volledig zijn tewerkgesteld in die onderneming;

2°) dat de belanghebbende regering vooraf een door de betrokken onderneming opgesteld plan heeft ingediend inzake de overschakeling in kwestie en de financiering daarvan; en

3°) dat de Commissie aan dit plan tot overschakeling vooraf haar goedkeuring heeft gegeven.

Er weze hier meteen opgemerkt dat de beperking van de bijdrage van het Fonds tot vergoeding van slechts de helft van de gedane uitgaven opzettelijk ingelast werd om als rem op het aantal aanvragen te fungeren.

2. - Het toekennen van bijdragen voor herscholing, migratie en overschakeling vormt de huidige taak van het Europees Sociaal Fonds. Na het verstrijken van de overgangperiode (d.i. 1 januari 1970) kan de Raad, op advies van de Commissie en na raadpleging van het Economisch en Sociaal Comité en van het Europese Parlement, de huidige taken afschaffen en met eenparigheid van stemmen tevens nieuwe taken vaststellen die aan het Fonds kunnen worden toevertrouwd in het kader van zijn opdracht als omschreven in art. 123 (cfr. supra).

Het is bekend dat reeds vele stemmen zijn opgegaan om aan het Fonds een ruimere rol toe te kennen. Volgens zekere rechtsleer stuit dit echter op de duidelijke formulering van art. 126 van het E.E.G.-Verdrag: « Na het verstrijken van de overgangperiode kan de Raad... de nieuwe taken vaststellen... ». Het argument is bijzonder klemmend; tot einde 1969 kan het Fonds derhalve slechts de gevolgen van de ontwikkeling van de Gemeenschappelijke Markt opvangen in de drie door art. 125 opgesomde gevallen, doch verder geen nieuwe taken op zich nemen (behoudens in verband met de beroepsopleiding; cfr. infra).

3. Art. 127 van het E.E.G.-Verdrag draagt de uitwerking van de voorschriften van art. 124 t/m 126 op aan de Raad, op voorstel van de Commissie en na raadpleging van het Economisch en Sociaal Comité en het Europees Parlement.

De uitwerking van deze voorschriften ligt thans verrat in:

— Verordening nr. 9 van de Raad van 25 augustus 1960 (*Publ. Eur. Gem.*, 31 augustus 1960, p. 1189/60); gewijzigd bij:

— Verordening nr. 47/63/EEG van de Raad van 31 mei 1963 (*Publ. Eur. Gem.*, 10 juni 1963, p. 1605/63);

en aangevuld door:

— Verordening nr. 113/63/EEG van 14 oktober 1963 (*Publ. Eur. Gem.*, 24 oktober 1963, p. 2563/63);

— Verordening nr. 12/64/EEG van de Commissie van 18 februari 1964 (*Publ. Eur. Gem.*, 22 februari 1964, p. 537/64);

— De beschikkingen van de Commissie van 13 decem-

ber 1961 (*Publ. Eur. Gem.*, 1 februari 1962, p. 144/62) en van 28 maart 1963 (*Publ. Eur. Gem.*, 20 april 1963, p. 1342/63) houdende vaststelling van de lijst van publiekrechtelijke lichamen bedoeld in art. 18 van verordening nr. 9;

— De beschikkingen van de Commissie van 30 januari 1962 en 4 februari 1963 (*Publ. Eur. Gem.*, 19 maart 1962 en 16 februari 1963) houdende vaststelling van een formulier voor het indienen van aanvragen om een bijdrage van het Europees Sociaal Fonds.

4. - Verordening nr. 9 bestaat uit drie delen:

1. Voorwaarden van bijstand door het Fonds (art. 1-15).

Art. 1 van verordening nr. 9 omschrijft nogmaals duidelijk de werkingssfeer: terugbetaling van 50 % van de uitgaven door een Staat of een publiekrechtelijk lichaam gedaan voor herscholing, verplaatsing en overschakeling. Dit geldt echter niet voor personeel dat deelneemt aan de uitoefening van het openbaar gezag noch voor uitgaven die beantwoorden aan de voorwaarden voor verlening van een niet-terugvorderbare hulp door de Hoge Autoriteit van de E.G.K.S. (art. 56, E.G.K.S.-Verdrag).

In het eerste deel van verordening nr. 9 worden verder meerdere voor alle Lid-Statens geldende uniforme definities opgenomen, opdat het Fonds, ondanks de diversiteit van de nationale wetgevingen, toch steeds op gelijke wijze zou tussenkomen. Aldus worden definities gegeven van wat verstaan moet worden onder:

- werkloze werknemers (art.) (2);
- herscholing (art. 3);
- verplaatsing (art. 6);
- overschakeling (art. 9);
- door overschakeling getroffen werknemers (art. 10);
- handhaving van het loonpeil van door overschakeling getroffen werknemers (art. 11).

Voor de drie mogelijkheden van financiële tussenkomst worden telkens de voorwaarden van toekenning aangeduid (herscholing: art. 4; verplaatsing: art. 7; overschakeling: art. 15); deze sluiten vanzelfsprekend zeer nauw aan bij het in art. 125 van het E.E.G.-Verdrag bepaalde.

Ten slotte wordt ook telkens aangegeven wat voor vergoeding in aanmerking genomen wordt; aldus, b. vb., bij herscholing in een werkplaats voor vakopleiding van een Staat of van een publiekrechtelijk lichaam, of in een particuliere werkplaats onder hun daadwerkelijk toezicht:

1. dagelden, werkpremies, kosten voor het behoud van alle rechten op gezinsbijslagen en sociale zekerheid, alsmede de werkloosheidsuitkering;

2. huisvestingskosten, reiskosten en alle andere voordelen welke tijdens de herscholingsperiode worden toegekend aan de personen die een herscholing ontvangen en welke met de behoeften van deze herscholing verband houden;

3. lonen en hiermede verband houdende sociale lasten voor het personeel van de werkplaatsen voor vakopleiding;

4. kosten van uitrusting;

5. materiaalkosten;

6. administratiekosten, huur van lokalen, verzekeringen, onderhoud, verwarming en verlichting;

7. afschrijvingen.

Het totaal van de vermelde kosten wordt telkens gewaardeerd op 135 % van de verrichte uitgaven bedoeld onder 1 t/m 3 (art. 5 van verordening nr. 9, gewijzigd bij art. 3 van verordening nr. 47/63/EEG).

2. Procedure inzake de verlening van bijstand door het Fonds (art. 16-26).

De aanvragen moeten uitgaan van een der Lid-Statens of van een publiekrechtelijk lichaam van een der Lid-Statens. Meteen is duidelijk het grote belang dat toekomt aan de definitie welke art. 18 geeft van een publiekrechtelijk lichaam: «... behalve de gedecentraliseerde overheidslichamen, ieder lichaam dat als publiekrechtelijk lichaam door de nationale wetgeving is ingesteld of erkend, rechtspersoonlijkheid bezit en een autonoom financieel beheer voert onder toezicht van de Staat of van een gedecentraliseerd overheidsorgaan, voor zover tot de doelstellingen van dit lichaam activiteiten behoren die vallen onder de bevoegdheid van het Fonds».

De Commissie van de E.E.G. stelt een lijst ervan op, na het oordeel van het Comité van het Europees Sociaal Fonds (zie verder) te hebben ingewonnen.

In deze lijst mogen niet opgenomen worden ondernemingen en diensten die als publiekrechtelijke lichamen in hoofdzaak een industrieel en commercieel karakter dragen.

De thans van kracht zijnde lijst is deze welke door de Commissie vastgelegd werd in een beschikking van 13 december 1961, aangevuld door een beschikking van 28 maart 1963. De verwijzing naar het nationale recht in dit verband brengt een sterke diversiteit teweeg. Zo komt in Nederland en in Frankrijk slechts één publiekrechtelijk lichaam in aanmerking — respectievelijk de Sociale Verzekeringsbank en het Office National d'Immigration —, terwijl in Duitsland o.m. alle Berufsgenossenschaften en in Italië tientallen organismen van de voordelen van verordening nr. 9 kunnen genieten, tot de Automobile Club d'Italia toe! Voor België werden volgende publiekrechtelijke lichamen in de lijst opgenomen:

- Rijksfonds voor Verzekering tegen Ziekte en Invaliditeit (thans: Rijksinstituut);
- Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening;
- Nationaal Werk voor Oorlogsinvaliden;
- Nationaal Werk voor Oudstrijders en Oorlogsslachtoffers.

Alleszins is hier een uniforme definitie, geldend voor de zes Lid-Statens, wenselijk; de huidige toestand is in feite enigszins discriminatoir.

Krachtens art. 25 van verordening nr. 9 onderzoekt de Commissie of de aanvragen voldoen aan de voorschriften van verordening nr. 9. Verordening nr. 113/63/EEG van de Commissie van 14 oktober 1963 regelt de wijze waarop het onderzoek en de verificatie geschiedt. Drie fasen zijn voorzien:

1°) Onderzoek naar de ontvankelijkheid van de aanvraag voor zover betreft:

- de termijn van indiening van de aanvraag (art. 19 of 23 van VO nr. 9);
- de gegevens welke in de aanvraag moeten voorkomen (art. 20, 21 of 23 van VO nr. 9).

2°) Onderzoek naar de aard van de uitgaven en de toegepaste berekeningsmethode (art. 5, 8 of 12 van VO nr. 9); controle van de berekeningen.

3°) Verificatie van de materiële en comptabele gegevens welke de aanvraag bevat, teneinde te toetsen of deze gegevens voldoen aan de voorschriften van VO nr. 9. Deze verificatie wordt bij wijze van *steekproef* verricht en strekt zich uit over de door de in eerste instantie bevoegde autoriteit opgestelde stukken, betrekking hebbende op door de Commissie met name aangeduide werknemers.

3. - *Comité van het Sociaal Fonds* (art. 27 t/m 30); slot- en overgangsbepalingen (art. 31 t/m 33).

De E.E.G.-Commissie wordt in haar taak bijgestaan door een comité samengesteld uit 36 leden, nml. twee vertegenwoordigers van de Regering, twee vertegenwoordigers van de vakverenigingen van werknemers en twee vertegenwoordigers van de werkgeversverenigingen voor elk der zes Lid-Statens.

Dit Comité wordt geraadpleegd over alle belangrijke vraagstukken nopens het beheer van het Fonds. Het statuut van het Comité werd door de Raad eveneens op 25 augustus 1960 vastgesteld (*Publ. Eur. Gem.*, 31 augustus 1960, p. 1201/60).

5. - Ten slotte moet nog aandacht besteed worden aan de financiering van het Fonds. Art. 200 van het E.E.G.-Verdrag bepaalt de verdeelsleutel volgens welke de financiële bijdragen van de Lid-Statens ter dekking van de uitgaven van de Gemeenschap vastgesteld worden. Deze verdeelsleutel verschilt naargelang het de gewone begroting van de Gemeenschap of de uitgaven van het Europees Sociaal Fonds betreft. Onderstaande tabel geeft beide cijfers weer:

	Politieke inspanning (gewone begroting)	Sociale inspanning (Eur. Soc. Fonds)
België	7,9 %	8,8 %
Duitsland	28 %	32 %
Frankrijk	28 %	32 %
Italië	28 %	20 %
Luxemburg	0,2 %	0,2 %
Nederland	7,9 %	7 %

Men merkt dat vooral Italië begunstigd wordt. Dit werd bij de opstelling van het E.E.G.-Verdrag uitdrukkelijk beoogd, zoals o.m. blijkt uit het Protocol betreffende Italië, eveneens te Rome op 25 maart 1957 ondertekend: «De Lid-Statens van de Gemeenschap ...komen overeen, teneinde de vervulling van de taak der Italiaanse regering te vergemakkelijken, aan de instellingen van de Gemeenschap aan te bevelen alle in het Verdrag bedoelde middelen en procedures aan te wenden, met name een doeltreffend gebruik te maken van de middelen van de Europese Investeringsbank en van het Europees Sociaal Fonds; ...»

Veel meer dan een werkelijk fonds, is het Europees Sociaal Fonds in wezen een achteraf functionerend verrekenmechanisme (cfr. J. E. Van Dierendonck, *Twee en een half jaar Europees sociaal fonds, Soc. Maandbl. Arb.*, 1960, p. 327 e.v., t.a.v. p. 330). De huidige balans van de werkzaamheden van het Fonds komt neer op een overdracht van inkomsten uit Duitsland, België en Luxemburg naar Nederland, Frankrijk en vooral Italië.

Het Europees Sociaal Fonds heeft tot nog toe bijgedragen tot de *herscholing* van meer dan 115.000 werknemers en de *verplaatsing* van meer dan 85.000 werknemers. Slechts één aanvraag voor overschakeling werd ingediend (Ford-fabrieken te Antwerpen); het plan werd door de E.E.G.-Commissie om economische motieven verworpen. Deze beslissing van de Commissie is voor juristen van belang wegens de verduidelijking dat door «onderneming» in geval van overschakeling bedoeld wordt de bedrijfstechnische eenheid, welke niet noodzakelijk eenzelfde juridische persoon voor en na de overschakeling moet vormen.

Het Financieel Reglement betreffende de technische voorwaarden waaronder de financiële verrichtingen met betrekking tot het Europees sociaal fonds plaatsvinden werd gepubliceerd in het *Publ. Eur. Gem.* van 30 maart 1961.

Alle beschikkingen van de Commissie van de E.E.G.

met betrekking tot tussenkomsten van het Europees Sociaal Fonds worden steeds bekendgemaakt in het *Publ. Eur. Gem.*; zie, b.vb., het *Publ. Eur. Gem.* van 24 juli 1963, p. 2026/63: bijdrage ten gunste van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening en het Nationaal Werk voor Oudstrijders en Oorlogsslachtoffers.

V. Beroepsopleiding.

6. - Nog onder het hoofdstuk over het Europees Sociaal Fonds, draagt art. 128 van het E.E.G.-Verdrag aan de Raad de taak op de algemene beginselen van de toepassing van een gemeenschappelijk beleid met betrekking tot de beroepsopleiding vast te stellen.

Dit voorschrift werd aldaar ondergebracht omdat het gemeenschappelijk beroepsopleidingsbeleid hetzelfde doel nastreeft als het Europees Sociaal Fonds: de werkgelegenheid voor de werknemers binnen de Gemeenschap verbeteren (cfr. Sprung, in Wohlfarth/Everling/Claesner/Sprung, *Die Europäische Wirtschaftsgemeinschaft*, Berlijn, 1960, art. 128).

In uitvoering van bedoeld art. 128 heeft de Raad op 2 april 1963 een besluit getroffen houdende vaststelling van de (tien) algemene beginselen voor de toepassing van een gemeenschappelijk beleid met betrekking tot de beroepsopleiding (*Publ. Eur. Gem.*, 20 april 1963, p. 1338/63; rectificatie; *Publ. Eur. Gem.*, 22 november 1963, p. 2747/63). Dit besluit voorziet in de oprichting van een raadgevend comité voor de beroepsopleiding, bestaande uit 36 leden (d.i. per Lid-Staat: twee regeringsvertegenwoordigers; twee vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties; twee vertegenwoordigers van de werkgeversverenigingen). Het statuut van dit raadgevend comité werd door de Raad goedgekeurd op 18 december 1963 (*Publ. Eur. Gem.*, 30 december 1963, p. 3090/63).

VI. Verbetering van de levens- en arbeidsvoorwaarden.

7. - Naast de specifieke sociale bevoegdheden van de organen van de Gemeenschap (vrij verkeer van werknemers; uitwisseling van jeugdige werknemers; sociale zekerheid van migrerende werknemers; Europees sociaal fonds; beroepsopleiding) legt het E.E.G.-Verdrag aan de Commissie een algemene verplichting op tussen de Lid-Statens een nauwe samenwerking op sociaal gebied te bevorderen (Titel III, Hoofdstuk I van het E.E.G.-Verdrag, inzonderheid art. 118).

Te dien einde is de Commissie in nauw contact met de Lid-Statens werkzaam door het verrichten van studies, het uitbrengen van adviezen en het organiseren van overleg zowel omtrent vraagstukken die zich voordoen op het nationale plan als omtrent die welke de internationale organisaties raken.

Op grond van deze bepalingen werden door de E.E.G.-Commissie tot op heden verscheidene initiatieven genomen, waarvan de belangrijkste wellicht zijn:

1) Organisatie van loonenquêtes.

— Verordening nr. 10 betreffende de organisatie van een loonenquête (over het jaar 1959; 14 bedrijfstakken; *Publ. Eur. Gem.*, 31 augustus 1960);

— Vereordening nr. 14 betreffende de organisatie van een loonenquête (over het jaar 1960; 8 bedrijfstakken; *Publ. Eur. Gem.*, 16 augustus 1961);

— Verordening nr. 28 betreffende de organisatie van een loonenquête (over het jaar 1961; 13 bedrijfstakken; *Publ. Eur. Gem.*, 28 mei 1962);

— Verordening nr. 151 betreffende de organisatie van drie loonenquêtes in de verwerkende industrie (uit

te voeren in 1963, 1964, 1965 — telkens over het voorgaande jaar; *Publ. Eur. Gem.*, 13 december 1962).

2) Aanbevelingen van de Commissie aan de Lid-Staten.

— Aanbeveling van de Commissie aan de Lid-Staten inzake de activiteit van sociale instellingen ten behoeve van werknemers die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen (*Publ. Eur. Gem.*, 16 augustus 1962);

— Aanbeveling van de Commissie aan de Lid-Staten met betrekking tot de bedrijfsgeneeskunde in de ondernemingen (*Publ. Eur. Gem.*, 31 augustus 1962);

— Aanbeveling van de Commissie aan de Lid-Staten betreffende de vaststelling van een Europese lijst van beroepsziekten (*Publ. Eur. Gem.*, 31 augustus 1962).

VII. Gelijke beloning voor mannelijke en vrouwelijke werknemers voor gelijke arbeid.

8. - Art. 119 E.E.G.-Verdrag schrijft voor :

« Iedere Lid-Staat verzekert gedurende de eerste etappe en handhaaft vervolgens de toepassing van het beginsel van gelijke beloning voor mannelijke en vrouwelijke werknemers voor gelijke arbeid.

Onder beloning in de zin van dit artikel dient te worden verstaan het gewone basis- of minimumloon of -salaris, en alle overige voordelen in geld of in natura die de werkgever direct of indirect aan de werknemer uit hoofde van zijn dienstbetrekking betaalt.

Gelijkheid van beloning zonder onderscheid naar kunne houdt in :

a) dat de beloning voor gelijke arbeid in stukloon wordt vastgesteld op basis van een zelfde maatstaf,

b) dat de beloning voor arbeid in tijdloon dezelfde is voor een zelfde functie.»

De gelijkmaking van lonen voor mannelijke en vrouwelijke werknemers moest dus verwezenlijkt zijn vóór 1 januari 1962. Dit was nochtans niet het geval. De Conferentie van de Lid-Staten heeft dan op 30 december 1961 een resolutie aangenomen, waarbij voorzien werd dat de verwezenlijking van het beginsel van gelijke beloning voor mannen en vrouwen zou geschieden volgens volgend tijdschema :

— vóór 30 juni 1962 : afschaffing van discriminaties die loonverschillen van meer dan 15 % behelzen;

— vóór 30 juni 1963 : afschaffing van discriminaties die loonverschillen van meer dan 10 % behelzen;

— vóór 31 december 1964 : afschaffing van elk loonverschil.

Het is zeer waarschijnlijk dat ook dit tijdschema niet volledig geëerbiedigd zal kunnen worden.

VIII. Varia.

Ten slotte weze vermeld dat het beleid in andere sectoren (b.vb. vervoer, landbouw) tevens sociale aspecten inhoudt. Deze worden door de communautaire organen geenszins miskend. Ten titel van voorbeeld moge aldus gewezen worden op het bestaan van een paritair raadgevend comité voor de sociale problemen van de loontrekkenden in de landbouw (besluiten van de Commissie van 17 mei 1963 en 19 december 1963; *Publ. Eur. Gem.*, 29 mei 1963, p. 1534/63 en 10 januari 1964, p. 27/64) en een raadgevend comité voor de sociale vraagstukken van de landbouwers (Besluit van de Commissie van 19 december 1963, *Publ. Eur. Gem.*, 10 januari 1964, p. 25/64).

L. P. SUETENS,
Aangesteld navorser N.F.W.O.
Toegevoegd navorser I.C.V.R.

(1) Art. 130 van het E.E.G.-Verdrag :

« De Europese Investeringsbank heeft tot taak, met een beroep op de kapitaalmarkten en op haar eigen middelen bij te dragen tot een evenwichtige en ongestoorde ontwikkeling van de gemeenschappelijke markt in het belang van de Gemeenschap. Te dien einde vergemakkelijkt zij, door zonder winstoogmerk leningen en waarborgen te verstrekken, de financiering van de volgende projecten in alle sectoren van het economisch leven :

a) projecten tot ontwikkeling van minder-ontwikkelde gebieden,

b) projecten tot modernisering of overschakeling van ondernemingen of voor het scheppen van nieuwe bedrijvigheid, voortvloeiende uit de geleidelijke instelling van de gemeenschappelijke markt, welke projecten door hun omvang of hun aard niet geheel kunnen worden gefinancierd uit de verschillende middelen welke in ieder van de Lid-Staten voorhanden zijn,

c) projecten, welke voor verscheidene Lid-Staten van gemeenschappelijk belang zijn en die door hun omvang of aard niet geheel kunnen worden gefinancierd uit de verschillende middelen welke in ieder van de Lid-Staten voorhanden zijn. »

Art. 18 van het Protocol betreffende de statuten van de Europese Investeringsbank :

« 1°. In het kader van de in art. 130 van het Verdrag omschreven taak, verleent de Bank kredieten aan haar leden (de Lid-Staten van de E.E.G.) of aan particuliere of openbare ondernemingen ten behoeve van investeringsprojecten... voor zover uit andere bronnen voortkomende middelen niet tegen redelijke voorwaarden beschikbaar zijn... »

4°. De Bank kan leningen garanderen... »
2) Het begrip werkloze werknemer is zeer ruim gehouden; het omvat tot zelfs zelfstandigen die zich kennelijk bij voortduring in een toestand van onvoldoende tewerkstelling bevinden (art. 2, derde lid, van verordening nr. 9, gewijzigd bij art. 1 van verordening nr. 47/63/EEG); d.w.z. de zelfstandige die zich genoodzaakt ziet zijn werkzaamheid te beëindigen, op voorwaarde dat hij ingeschreven is bij een officieel arbeidsbureau ter verkrijging van een betrekking in loondienst met volledige dagtaak (art. 1, 3° van verordening nr. 12/64/EEG). Zie : J. A. Mulwijk, Het Europees Sociaal Fonds en het probleem van de onvoldoende tewerkstelling, *Soc. Maandbl. Arbeid*, 1964, p. 347 e.v., t.a.v. p. 354.

BALIELEVEN

Vlaamse Conferentie der Balie te Gent.

Eendaagse uitstap.

Voor de traditionele uitstap op het einde van het gerechtelijk jaar ging de voorkeur van de Vlaamse Conferentie deze maal naar Brugge en omstreken.

Deze uitstap kende twee fasen. De morgen werd gewijd aan de studie van de Westvlaamse economie en 's namiddags brachten wij een bezoek aan verschillende kunstenaars.

Van in de vroege morgen werden wij in Brugge ontvangen in de stemmige lokalen van de EBES, bereidwillig ter beschikking gesteld door de heer Blanche.

Daar vernamen wij van de heer O. Vanneste een en ander over de huidige economische toestand in West-Vlaanderen. Het hoeft zeker niet gezegd dat wij de aangewezen persoon getroffen hadden aangezien de heer Vanneste als directeur van de Westvlaamse Economische Raad door en door de problemen kent die zich in zijn provincie stellen.

Spreeker betoogde dat de economische expansie daert van de jongste drie jaren en hij toonde dit aan door een bondige schets te geven van de toestand in de verschillende bedrijfstakken.

West-Vlaanderen kende de laatste tijden een stijging van 26.000 arbeidskrachten t.t.z. een aangroei van 15 % en dit wanneer Oost-Vlaanderen slechts een groei kende van 4 % en Henegouwen een daling van 14 %. Gepaard met deze stijging moeten wij ook een toename vaststellen van het aantal ondernemingen die thans in de metaalsektor de 10.000 en in de schoenindustrie de 2.800 bereiken. In geen enkele andere provincie bereikt het totaal aantal ondernemingen de 18.000 zoals dit het geval is voor West-Vlaanderen !

Wanneer wij het bedrijf op zichzelf beschouwen stellen wij een evolutie vast van het klein-middelgroot bedrijf naar het grootbedrijf. Waar West-Vlaanderen in 1947 slechts één bedrijf kende met meer dan 1.000 arbeiders zijn er thans drie met meer dan 2.000 arbeiders.

ders, twee met meer dan 1.000 en 17 bedrijven die tussen 500 en 1.000 arbeiders te werk stellen.

De heer Vanneste sneed ook het probleem aan van de werkloosheid en de seizoenarbeid. Hier ook zijn de vaststellingen gunstig. West-Vlaanderen slaagde erin een geheel van 30.000 werklozen kwijt te spelen. Wat de seizoenarbeiders betreft, hun aantal werd van 30.000 tot 12.000 herleid, gezien de moeilijke betalingsbalans met Frankrijk. Met deze daling steeg echter het aantal werklozen maar in 1957 werd hiervoor een oplossing gevonden. Er werd namelijk overgegaan tot het oprichten van herscholingscentra in het grensgebied en ook in Torhout van waaruit vele arbeiders geplaatst worden in ondernemingen o.a. in de werkhuizen L. Claeys te Zedelgem.

Ten slotte raakte spreker ook het emigratieprobleem aan buiten de provincie en het probleem van de woningbouw. Dit laatste stelt zich zeer scherp aangezien West-Vlaanderen jaarlijks een stijging kent van 2.000 inwoners.

Om aan al deze problemen het hoofd te bieden en een eenheid van visie tot stand te brengen op economisch en sociaal gebied, heeft de Westvlaamse Economische Raad alles in het werk gesteld en treedt hij o.a. op als drukkingsgroep bij de centrale overheid, spreekt gemeentebesturen aan voor het aanleggen van industrieterreinen, publiceert talrijke werken en zorgt voor het geven van voordrachten.

Uit deze interessante uiteenzetting mogen wij dus besluiten dat de huidige gang van zaken tot optimisme stemt en wij de toekomst dus rooskleurig mogen zien.

Na de voordracht volgde dan een bezoek aan de industriezone van Brugge onder leiding van de heer Vanneste die onze aandacht vestigde op de oprichting van talrijke buitenlandse ondernemingen zoals o.a. Eurocolor (gesticht met Frans-Belgisch kapitaal), Amsco Europ, producent van medische instrumenten voor de ganse Europese markt, de Outboard Marine Belgium, die bijna het monopolie bezit voor het vervaardigen van buitenboordmotoren voor schepen.

Met de overtuiging veel nieuws vernomen en gezien te hebben, werd de rondgang besloten met een aperitief in de «Korrekelder», centrum van het Brugs en West-vlaams cultuurleven.

Het middagmaal had plaats, na een korte wandeling, in het restaurant-schip «De Barge», waar het gezelschap even kon uitblazen en zich voorbereiden op de tweede fase van onze uitstap nl. het bezoek aan de Westvlaamse kunstenaars.

Als eerste van deze kwam aan de beurt de non-figuratieve beeldhouwer Bonduel die woont aan de Zeeweg te St.-Michiels bij Brugge. Onmiddellijk leidde de kunstenaar ons rond in zijn atelier waar hij ons onderhield over zijn activiteiten en werkmethode. Terloops zei de heer Bonduel dat hij lauréat is van een provinciale wedstrijd en thans belast met het maken van een beeld, drie meter hoog, bestemd voor het zwemdok van Kortrijk waarvan hij ons een verkleind model liet zien. Wat onmiddellijk opvalt bij Bonduel is zijn persoonlijke manier om alle elementen van zijn onderwerpen te vereenvoudigen tot abstracte figuren, onafhankelijk de ene van de andere, maar niettemin een homogeen geheel vormend. Deze jonge beeldhouwer heeft de verdienste te willen breken met het traditionele en een totaal nieuwe richting op te gaan in de beeldhouwkunst.

Als tweede kunstenaar, en geboortelinge van de heer Bonduel, bezocht de Gentse Balie de glasschilder Michiel Martens. Wij werden aldaar welkom geheten door de kunstenaar en zijn echtgenote waarna de heer Martens ons in het kort de geschiedenis schetste van de glasschilderkunst en ons zijn oeuvre toonde, dat bij de

meeste confraters een zeer gunstige indruk maakte. In korte woorden mogen wij zeggen dat zijn kunst levendig is, rijk aan kleurencontrasten en zeer decoratief.

Onvermoeibaar en vol geestdrift zette de Vlaamse Conferentie haar tocht verder om te belanden bij kunstschilder Rik Slabbinck, waar een ruim en gezellig atelier ons gastvrijheid verleende. Slabbinck, die een van onze meest representatieve figuratieve schilders is van landschap, portret en stillevens, toonde ons een van zijn eerste werken en achteraf een reeks recentere doeken. Opvallend is de evolutie die Slabbinck doormaakte van het donkere genre naar het gebruik van de felste kleuren die zijn palet hem voorlegt. Het wordt meestal een hevig contrast tussen een diep-blauw, een hel geel of een warm rood waardoor meer uitdrukking gegeven wordt aan houding of beweging.

Na een receptie aangeboden door de charmante mevrouw Slabbinck namen wij inderhaast afscheid en zetten koers naar Blankenberge waar de Gentse Balie, door toedoen van Mr. R. De Pauw (Brugs confrater, Blankenbergs gemeenteraadslid), ontvangen werd op het stadhuis door burgemeester Devriendt, die een zeer gemoedelijk begroetingswoord uitsprak en ons welkom heette in Blankenberge, «badplaats met de glimlach». Na de receptie die daarop volgde brachten wij een bezoek aan het stedelijk museum waar wij kennis maakten met een stukje van het verleden van Blankenberge.

Vandaar uit werd de aftocht geblazen maar nog niet huiswaarts, daar wij in Damme afstapten om de tekenaar-schilder Paul Klein te ontmoeten. Op een werkelijk zeer sympathieke wijze werden wij daar welkom geheten, in een gezellig en kunstvol ingericht interieur, door de heer Klein, een rijzige en indrukwekkende figuur, en door zijn echtgenote Mevrouw De Groote die eveneens de kunst beoefent. Ook hier kregen wij het voorrecht het atelier te zien en toonde de kunstenaar zijn originele lithografieën bestemd om de «Tijl Uilenspiegel» van De Coster te verluchten, een werk hem opgedragen door de Belgische regering.

Na een zeer geslaagde (de zoveelste...) ontvangst en een gemoedelijk onderhoud met de kunstenaars waren wij verplicht het anker te lichten daar het uur reeds ver gevorderd was en in het Restaurant de «Siphon», te Oostkerke, een groepje Gentse confraters, die voor een avondje hun besluiten en bezigheden hadden kunnen opzichschuiven om wat vermaak en ontspanning te vinden, ons met ongeduld afwachten om van de lekkere paling in het groen of van het ribstuk, op het houtvuur gebakken, te proeven.

Heel zeker heeft geen enkel confrater spijt gehad deze uitstap meegemaakt te hebben gezien de ontvangsten uiterst hartelijk waren, het eten uitstekend en de bezoeken bij de kunstenaars boeiend en interessant.

27 mei wordt zeker een dag die wij niet vlug zullen vergeten! Zoals naar gewoonte hadden de afwezigen weerom ongelijk!!!

Sonja SABBE.

Conferentie der Jonge Balie te Tongeren.

Voordracht van de Heer Paul Struye, voorzitter van de Senaat, over «Europa der Vaderlanden of Supranationaal Europa?»

Voor haar slotvergadering van het lopend gerechtelijk jaar mocht het Bestuur der Jonge Balie zich verheugen als voordrachtgever niemand minder voor te stellen dan de heer P. Struye, voorzitter van de Se-

naat. Een talrijke schare Limburgse magistraten, advocaten en prominenten waren hiervoor op 5 juni 1964 in de zaal van het Gallo-Romeins Provinciaal Museum opgekomen. De Heer Eerste Voorzitter van het Hof van Beroep te Luik had zich laten vertegenwoordigen door de heer L. Ulrix, voorzitter in het Hof. De Heer Procureur generaal te Luik was vertegenwoordigd door de heer R. Odeurs, substituut van de procureur generaal.

De voorzitter van de Jonge Balie, Mr. E. Jageneau, stelde de spreker voor en wees hierbij op de grote bekendheid, die hij verworven heeft zowel in het Belgisch parlementair leven als op het Europees plan.

De bevoegde spreker deed zich op schitterende wijze gelden als specialist in kwesties van buitenlandse en Europese politiek. In een breed panorama behandelde hij de talrijke en gecompliceerde problemen, die voor het oude West-Europa oprijzen op de moeizame weg naar eenmaking, en tevens de toch hoopvolle resultaten die reeds bereikt werden. Hij trok ook speciaal de aandacht op het belang van de publieke opinie; eenheid en eenmaking zullen slechts op papier een dode letter blijven indien er in alle Westeuropese volkeren niet de wil en het bewustzijn hiertoe aanwezig zijn.

Het was de heer oud-stafhouder, Mr. L. Thoné, die in vervanging van de heer Stafhouder Ruiters, weerhouden op de conferentie van de Belgische Stafhouders te Brussel, de spreker dankte. In een briljante improvisatie, vertolkte hij tevens de fierheid van de Balie zulk een vooraanstaand staatsman in haar rangen te mogen tellen.

MEDEDELINGEN

Verbond der Referendarissen

Motie betreffende de gerechtelijke hervorming

Het Verbond der Referendarissen heeft, na de studie ondernomen te hebben van het ontwerp der gerechtelijke hervorming, dat betrekking heeft op de rechtbanken van koophandel, de hiernavolgende motie aangenomen.

Wij delen deze tekst ter inlichting mede want het is stellig dat in de gerechtelijke middens de gedachten ontwikkeld in deze motie door zeer velen niet zullen bijgetreden worden.

* * *

Het Verbond der Referendarissen, dat de beroepsmagistraten der veertien rechtbanken van koophandel van het land groepeerd, heeft de studie ondernomen van het ontwerp op de gerechtelijke hervorming dat thans aan de Parlementaire commissies voor Justitie is voorgelegd.

Het stelt vast dat dit ontwerp, wat de rechtbanken aan koophandel betreft, zich inspireert van achterlijke ideeën en systematisch de uiteenlopende adviezen en de opbouwende werken van de practici, die niet werden geraadpleegd, verwaarloost.

Het Verbond der Referendarissen kan het dan ook fundamenteel niet eens zijn met een ontwerp van gerechtelijke hervorming dat, in het gedeelte dat betrekking heeft op de bevoegdheid en de rechterlijke inrichting, geen rekening houdt met de belangen van de rechtsonderhorigen.

Het merkt op dat het ontwerp in feite tot doel heeft de verdwijning van de rechtbanken van koophandel, door

— afschaffing van de autonomie van de rechtbanken van koophandel,

— verwijdering van de referendarissen waarvan zelfs niet eens gewag wordt gemaakt met betrekking tot hun loopbaan en hun verworven rechten in de uitoefening van een in zake handels- en economisch recht gespecialiseerde magistratuur,

— verspreiding in de vrederechten — die kennis zouden krijgen van de geschillen die de 25.000 F niet te boven gaan — van minstens 65 % der zaken die thans aan de rechtbanken van koophandel zijn onderworpen,

— intrekking van de bevoegdheid van de Voorzitter der rechtbank van koophandel in zake kortgeding, oneerlijke mededinging en bewarend beslag,

— toekenning aan de handelsafdelingen van de arrondissementsrechtbanken van enkel die geschillen welke tussen handelaars zijn ontstaan.

Het Verbond der Referendarissen onderstreept dat de zagezegde moeilijkheden in zake bevoegdheid wat de burgerlijke- en handelsrechtsmachten betreft, slechts én een voorwendsel én een vals probleem uitmaken, zo rekening wordt gehouden met het zeer belangrijk aantal van de door de handelsrechtbanken behandelde zaken (verschillende duizenden per jaar) en het uiterst gering aantal afwijzingen wegens onbevoegdheid (enkele tientallen, waaronder dan nog diegene die betrekking hebben op de territoriale bevoegdheid die in elk geval zullen blijven bestaan, zoals trouwens ook de betwistingen betreffende de toepassing van de scheidsrechtelijke bedingen).

Het herinnert er aan dat het reeds herhaalde malen heeft gesuggereerd dat, in soortgelijke gevallen, de rechtbank die wegens onbevoegdheid een zaak niet heeft weerhouden, zou gemachtigd worden er zich onmiddellijk van te ontdoen door op staande voet een vonnis uit te spreken waarbij het geschil, zonder kosten, bij een andere rechtbank zou kunnen worden ingeleid.

Het Verbond der Referendarissen laakt de reusachtige en kostelijke vorm van een enige rechtsmacht die, om aan een louter theoretisch opzet te voldoen, de paradoxale oprichting van nieuwe kantonale rechtbanken en de aanstelling van verschillende tientallen nieuwe vrederechters tot gevolg zou hebben.

Het stigmatiseert de voorbedachte degradatie der rechtbanken van koophandel en de herhaalde moeilijkheden die worden opgelegd aan de rechtsonderhorigen die, wanneer zij voor de ontelbare vrederechten en de vaak ver van hun woonplaats verwijderde arrondissementsrechtbanken zullen hoeven te pleiten, hun natuurlijke rechters, ingesteld door de Grondwet en die reeds eeuwenoude rechtsmachten voortzetten, zullen verliezen.

Het Verbond der Referendarissen stelt voor dat, zoals in sociale zaken, de handelsgeschillen uitsluitend onder de bevoegdheid zouden vallen van werkelijk vernieuwde handelsrechtbanken en dat namelijk te Charleroi en te Hasselt rechtbanken van koophandel zouden worden opgericht.

Het stelt vast dat handelaars en niet-handelaars heden geconfronteerd worden met de economische, sociale en financiële feiten en dat de beoordeling van de zeer bijzondere rechten die uit deze feiten voortvloeien, een grondige kennis vereist van de activiteit en de de techniek van de roerende en onroerende ondernemingen, die van het spaarwezen genieten en het verdelen.

Het drukt de wens uit dat het Parlement, rekening houdend met het stijgend belang der economische, sociale en financiële factoren in de huidige menselijke verhoudingen, het ontwerp van gerechtelijke hervorming op dit punt diepgaand zou wijzigen of verwerpen

totdat eindelijk een samenhangend geheel van authentiek nieuwe bepalingen, aangepast aan de noodwendigheden van ons tijdperk en van de rechtsonderhorigen, zal uitgewerkt zijn.

Herdenking van de honderdvijftigste verjaardag van de Vrede van Gent

Internationaal Colloquium

ingericht door de Rijksuniversiteit te Gent in samenwerking met het door de Heren Rectors van de Belgische universiteiten gepatroneerde Atlantisch Inlichtings- en Documentatiecentrum.

onder de bescherming van

Zijn Excellentie DOUGLAS MAC ARTHUR II,
Ambassadeur van de Verenigde Staten van Amerika;
Zijn Excellentie Sir Roderick BARCLAY, KCMG, KCVO,
Ambassadeur van Groot-Brittannië;
Zijn Excellentie Henri SPITZMULLER,
Ambassadeur van Frankrijk;
de Heer Paul-Henri SPAAK, Vice-Eerste Minister en
Minister van Buitenlandse Zaken,
op 26 en 27 september 1964
in de lokalen van de Rijksuniversiteit te Gent.

Programma

Zaterdag 26 september van 10.15 u. tot 12.15 u.

Academische zitting gewijd aan de 150^e verjaardag van het Anglo-Amerikaans verdrag, dat op 24 december 1814 te Gent werd ondertekend.

Zaterdag 26 september van 15.15 u. tot 18 u.

Werkzitting gewijd aan de rol van de handel als vredesfactor tussen de Atlantische naties.

Zondag 27 september van 10 u. tot 12.30 u.

Werkzitting gewijd aan de rol van de handel als vredesfactor tussen de Atlantische naties en derden.

Zondag 27 september van 13.15 u. tot 18 u.

Werkzitting: verslag en algemene bespreking.

N.B. — De deelnemers aan de werksittingen worden uitgenodigd tot de lunch in het restaurant van de Rijksuniversiteit.

— De buitenlandse deelnemers zullen, van 25 tot 28 september, in het universitair tehuis « Fabiola » kunnen ondergebracht worden, voor zover de beschikbare plaatsen toereikend zijn, en in volgorde van ontvangst van hun deelnemingsbulletin.

U wordt vriendelijk verzocht aan deze manifestatie deel te nemen.

In geval van deelname verzoeken wij U ons het hierbij gevoegd inschrijvingsbulletin te willen laten geworden.

De Verslaggever

J. H. PIRENNE,

Voorzitter van het
Atlantisch Inlichtings-
en Documentatiecentrum.

De Voorzitter

J. J. BOUCKAERT,

Rector van de
Rijksuniversiteit te Gent

* * *

Thema van het colloquium

Het Anglo-Amerikaans verdrag, dat op 24 december 1814 te Gent werd gesloten, stelde een einde aan de oorlog, die, in 1812, tussen beide landen was ontbrand.

Het verdrag werd gesloten op basis van het statu quo ante bellum, omdat Engeland zich wenste vrij te maken van de Amerikaanse oorlog om, op 3 januari 1815, te Wenen, met Frankrijk en Oostenrijk een bondgenootschap aan te gaan dat gericht was tegen de terri-

toriale eisen van Rusland en Pruisen in Centraal Europa.

De Vrede van Gent was het vertrekpunt van de solidariteit in de verdediging en in de vrede die zich, sindsdien, door achtereenvolgende uitstralingen, tussen de Atlantische naties gevestigd heeft.

Maar het is de uitbreiding van de internationale handel die daartoe als werkelijke steun heeft gediend.

Terwijl de Atlantische naties de internationale handel tot een factor van vrede en van ontvoogding van naties en enkeling uitbreidden, en de oorlog vervingen door scheidsrechterlijke procedures, namen de autoritaire staten van Centraal en Oost-Europa hun toevlucht tot geweld om hun gezag over volkeren en enkeling te vestigen.

Deze oppositie tussen West en Oost lag aan de basis van de twee grote wereldoorlogen van 1914 en 1939. Eveneens lag zij aan de basis van de oppositie tussen West en Oost die aanleiding gaf tot het ontstaan van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie en van het Pakt van Warschau.

Heden lijkt het wel alsof de internationale handel een vredesfactor zou kunnen zijn tussen Oost en West en, van de uitslag der « Kennedy Round »-onderhandelingen alsmede van die van de oriëntatie der gemeenschappelijke handelspolitiek van de E.E.G. zal de graad van samenhang van de Atlantische wereld afhangen, op het ogenblik waarop de uitbreiding van de handel tussen Oost en West, die een grote weerslag kan hebben op de interne evolutie van de landen die er zullen aan deelnemen, een aanvang neemt.

ERRATA

In het artikel van Minister H. Fayat « Waarom nog een Vlaamse beweging », dat verscheen in het nr. 37 van 24 mei 1964, zijn enkele storende fouten geslopen.

Wij delen ze hieronder mede.

Onze lezers zullen wel de nodige wijzigingen willen aanbrengen.

Titel: « Henri FAYAT, Minister, *adjunkt voor* Buitenlandse Zaken ».

Blz. 1899 - par. 2 al. 2: «inzicht» moet «uitzicht» worden.

Blz. 1900 - na par. 2: «... taal trouw te blijven» dient volgende alinea tussen gelast: «Deze trouw moet geshraagd worden door het bewustzijn van hetgeen wij als enkelingen en als volk aan onze taal hebben, dat zij voor ons is — zoals elke taal voor elk ander ontwikkeld volk — "iets van het hoogste leven" en dat wij slechts ten volle kunnen zijn wat wij zijn, door aan die taal trouw te blijven».

Blz. 1901 - par. 1, al. 2: «... achterstand van Vlaanderen in België en...»

(cursief gedrukte bijvoegen)

— par. 5, al. 2: «... voor de eerste maal...»

Blz. 1902 - par. 5, al. 1: «... men — onder het voorwendsel...»

(cursief gedrukte bijvoegen)

Blz. 1903 - par. 9 - al. 4: «... uit de goeie stand...»

— par. 13 - al. 4: «... als de onderwijstaalwet dit gedaan heeft.»

(cursief gedrukte bijvoegen)

Blz. 1905 - par. 10, al. 2: «... volledige bewegings- en vestigingsvrijheid...»

(een s teveel in de tekst)

— par. 12, al. 3: «... zijn voor het meertalig Europa.»

(cursief gedrukte bijvoegen).

TIJDSCHRIFTEN

Verzameling der Arresten en Adviezen van de Raad van State - jrg. 1964, nr. 1 :

Rechtspraak.

Omnilegie - jrg. 1964, nr. 4 :

Wetgeving.

Tijdschrift voor Notarissen - jrg. 1964, nr. 5 :

L. Vanheukelen, Inbeslagneming van onroerende goederen. Dadelijke uitwinning. — Samenloop met faillissement.

Tijdschrift voor Gemeenterecht - jrg. 1964, nr. 5 :

Belastingen(gemeente). — Bezoldiging. — Intercommunalen. — Medisch schooltoezicht. — Openbare Onderstand (commissie van). — Pensioenen.

Tijdschrift voor sociaal recht - jrg. 1964, nr. 3 :

P. Janssens, De wettelijke regeling tot bescherming van kandidaten en afgevaardigden der ondernemingsraden. — L. P. Suetens, La participation à une grève politique constitue-t-elle une faute grave ?

Nederlands Juristenblad - jrg. 1964, nr. 23 :

A. J. P. Tammes, Art. 65 van de Grondwet opnieuw bezocht. — Benno Stokvis, Een katholieke visie op de vernieuwing van ons echtscheidingsrecht. — J. M. Van Bemmelen, Voordracht van Dr. S. Van der Kwast voor het Psychiatrisch Juridisch Gezelschap.

Advocatenblad - jrg. 1964, nr. 5 :

L. Wichers Hoeth, Proceskosten en nakosten. — J. Hollander, Handel in « Verlies-N.V.'s ». — W. H. Heemskerk, De begroting van het procureurssalaris. — F. H. A. Arisz, De Centrale Raad van Beroep en de advocaat in loondienst.

Weekblad voor Privaatrecht, Notarisambt en Registratie - jrg. 1964, nr. 4816 :

A. R. De Bruijn, Aansprakelijkheid voor het bestuur der huwelijksgemeenschap (I) — Y. D. C. Van Duyn, Fiscale Notities: Vervolg nr. 2 (rectificatie), nr. 3 (Rentespaarbrieven en obligaties Vlaardingen) en nr. 4 (De huurwaarde van woningen in eigen gebruik). nr. 4817 :

A. R. De Bruijn, Aansprakelijkheid voor het bestuur der huwelijksgemeenschap (II slot). — W. A. Schot, Sterftewinst en economische eigendom.

ArsAequi - jrg. 1964, nr. 8 :

C. P. Aubel, Het schenkingsbegrip en de Vrijgeveheidseis.

Arbitrale Rechtspraak - jrg. 1964, nr. 521 :

Rechtspraak.

Sociaal Economische Wetgeving - jrg. 1964, nr. 3-4 :

M. R. Mok, Het Kartelbeleid tijdens het bewind van het Kabinet-De Quay. — J. Breban, Solutions législatives au problème des prix imposés. — R. Wägenbaur, Rechtsfragen der Stillhalteverpflichtung des EWG-Vertrags auf dem Gebiet des Verkehrs. — J. Monnet, La portée de l'article 36 par rapport à l'article 85 du Traité de la C.E.E. — I. Samkalden, De eerste toepassing van artikel 2 van E.E.G.-Verordening.

Journal des Tribunaux - jrg. 1964, nr. 4451 :

S. Huynen, La protection de la personne de l'enfant contre les abus et les carences de l'autorité parentale

par le contrôle, la limitation ou la déchéance de la puissance paternelle.

Recueil Général - jrg. 1964, nr. 20761 :

Le droit d'enregistrement sur les naturalisations. — Preuve. — Donation. — Testament. — Taxe sur les locations de choses mobilières. — Taxe de transmission. — Impôts sur les revenus. — Enregistrement.

Revue Pratique du Notariat Belge - jrg. 1964, nr. 2494 :

A. Le Hon, Ventes successives du même bien.

Répertoire Fiscal - jrg. 1964, nr. 1-2 :

R. Roelandt, Les profits des occupations lucratives et les revenus divers.

Revue de droit Pénal et de criminologie - jrg. 1964, nr. 8 :

Journée criminologique Hollando-Belge, Malines, 21 décembre 1963 : Criminels par imprudence. — G. E. Langemeyer, Rapport hollandais. — P. Cornil, Rapport belge. — J. Dupréel et A. Thiry, La section spéciale de la prison de Malines pour condamnés du chef de délits non intentionnels. — M. Van Helmont, Compte rendu de la discussion générale. — L. Slachmuylder, Protection de la Jeunesse. — La nouvelle législation portugaise des services tutélaires des mineurs. — V. Solnar, Le nouveau Code pénal et le Code de la procédure pénale tchécoslovaques de 1961. — A. Quintano-Ripolles, Chronique espagnole.

Revue Internationale des sciences Administratives - jrg. 1964, nr. 1 :

Articles consacrés aux sciences administratives en Pologne : S. Rozmaryn, Le gouvernement, organe suprême de l'administration. — W. Dawidowicz, Remarques sur quelques aspects de la procédure administrative. — J. Starosciak, Sciences administratives. — J. Zapasiewicz, Orientation et méthodes d'amendements de l'organisation du travail administratif. — Z. Rybicki, La gestion de l'industrie-clé. — J. Wiczorek, Le développement de l'administration locale. — S. Gebert, Les problèmes de l'autogestion sociale dans l'administration. — W. Kawalec, Les principes de la planification locale. — A. Stelmachowski, L'administration d'Etat dans l'agriculture. — W. Brzezinski, Les problèmes juridiques de la planification urbaine. — L. Bar, La socialisation des terrains d'urbanisme.

Annales de Droit et de Science Politiques - jrg. 1964, nr. 4 :

C. Van Reepinghen, L'Homme sous le regard du juge. — F. Delpérée, Gendarmerie et Ordre public.

Recueil Dalloz - jrg. 1964, nr. 22 :

G. Timsit, Les contrats fiscaux.

Revue du droit public et de la Science politique en France et à l'étranger - jrg. 1964, nr. 2 :

P. Stillmunkes, La classification des actes ayant force de loi en droit public français.

Osterreichische Zeitschrift für öffentliches Recht - jrg. 1964, nr. 3-4 :

H. J. Hann, Continuity in the Law of International Organization. — R. Lobell, Über einzelne notwendige Erfordernisse des Gerechtkeitsbegriffes. — H. P. Rill, Zur « Methodenlehre der Rechtswissenschaft » van K. Larenz. — M. Stockhammer, The U.S.A. Supreme Court and the N.Y.School Prayer. — B. T. Halajczuk, Les Etats fédéraux face au droit international.